

הלכות מריחה

א (אקצ"ח) אם מלח בשר בכלי שאינו מנוקב הכלי חסור להשתמש בו בדבר רוחח וי"א דאפי' בזמן חסור להשתמש בו לכתחילה בלי הדמיה ולא כהירא להר"ח"ש וכו"פ כח' שאם פוח של עץ מנוקב מוח' כיון שהוא מנוקב . ואם הוא של חרס חסור אע"פ שהוא מנוקב טורי' ; (אקצ"ט) הבשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב חסור אפי' לאוכלו בלתי דהוי כאלו נהשל בדמו . וכחב הר"פ שכל החי' חסורה אפי' מה שממנה חוץ לגיר חף ע"פ שהחי' שנמלחה ונפלה לגיר של חיבור אין חסור אלא מה שממנה חוץ לגיר . ואין נראה להרשב"א וחס'י אם יצבה שומן לא חמיר' שע"י השומן מפעפע בכלו וכחב שנחסרה מיד אפי' לא שבה שיעור מליח' . וה"ר יב"ד' אלברלוגי כתב שאינה חסורה אלא ח"כ שהכה בכלי שיעור מליח' והר"ח"ש כתב שאם שהכה בו כשעור משיחיו מים על האש עד שיחילו להרתיח חסוב ככבוש וכל שממנה גזיר חסור ואם לאו אין חסור ממנה אלא כדי קליפ' טורים . ורבינו אשר פסק דמה שחוף לגיר מותר . והשני על ה"ר פ"ך שאמר שהחסר ככל . ומה ככתב הרב הברללוגי שאריך שיחה כשעור לוי . ובשם ר"ת אמרו דחסור מיד . אין חי פוסק לא כמר ולא כמר אבל חי' אומר מאחר שהח' הוא מחמת כבוש כמבוש וישעור כבוש כדי שיתנו על האור וירתיח אם נכבש בחוף הגיר כשעור הזה נאסר כל מה שנתוף הגיר ונפחו' משיעור זה לא נאסר (מה שנתוף הגיר אלא כדי קליפ' עכ"ל הר"ח"ש : אף ר) והגונים כתבו שכל בשר שבה ג' ימים אחר' לעת שלא נמלח הדם מתקשה וטוב הינו יול' ע"י מליח' ויול' ע"י בשול וח"כ חס'י לבשלו חמ'י בהלמוד לא מליח' חומר' זו . ומכר"ם התייר ללוחו דאם הינו יול' ע"י ל"ה הוי דם החבדים שלא פירש ומותר שער' מדורא . והמנהג הוא כמו שכתבו הגאונים חמנס רחיה' גדולים מכשירין כשפכו מים עליו חוף הג' ימים . והמהדרים נחתי' הכשר חוף ג' ימים במים ומניחין שם כמו שתי שעות ואז יכול להשכותו עוד עד ג' ימים אחרי' מפני שהמ' מרכיזין אותו ואינו מתקשה :

א (א"א) אם מלח עופות ודגים יחד . פרש"י שהעופות מותרין והדג' יחסר' ורשב"א פירש שגם העופות חסורי' לפי שהדג' חוזרי' ופולטין הדם שבלעו ומבליעין אותו בעופות וכן היה מסקנת הר"ח"ש . טורי' . עופות שהניחן שלמי' ומלח חלנ' בשר או גזים אלא' הכי הלו מותרין אע"פ שהבשר שכתוכו חי וחס'י פיהן למעל' . ואם נתן בשר בעיסה ימלח קודם וידיו ומה שמחיר' שם טפול באווח בלי מליח' י"א כמו שמפרש"ש" שהוא פשטיד"ל שקרי

ראינו שהחזיר יבש מתחזיר ונרא' לעין שאינו פולט אלא מפרש רבינו יצחק שטפול מיינו טיחה בעלמ' ספר המנוח . מתוך פרש"י משמע דמוליחי' שלא נמלח כלל אפי' מליח' דלמי' חסור . ולא כהיר' למכר"ר ברוך אלא אפי' לא נמלח כלל מותר . עכ"ל הרוקח . ואינו המחבר רחמי' נוהג בבית מורי אבי מוכר"ר יאודא לגדא זול' למלוח מקודם כל מיני מוליחי' :

א (א"ב) כתב הרשב"א חסור למלוח בשר עם בשר שבכר נמלח ושהה הראב"ן במלחו עם פליטת זירו לפי שחזר ונבלע מדם החי' זו כיון שאין טרוד לבלוט אפי' זיר . וגדולה מזו שמעתי שאפי' בשר שנמלח לעצמו חסור להשכותו במלחו עם פליטת זירו לפי שחזר ונבלע מלחוח' דם שעליו ושבטל המלח . עכ"ל ושהה לריך קליפה ומקובלי מרצותי שג"ד י"ב שעות פולט זיר והר"ח"ש כתב שיכול להשכותו כמו שיראה לפי שהדם שעליו מועט הוא ובלוט ממלח ואינו יכול ללחח מיתנו שאין המלח מפליטו ממנו הדרבא דרך המלח הפליט הדם ומושכו אחריו ועשר כתובו ואינו חוזר לבשר . טורים . וכחב עוד הרשב"א חסור ליתן בשר שלא נמלח כלל עם בשר שנמלח קודם פליטתו לפי שבשר זה שלא נמלח בולע ממה שכתבו פולט שאין לו דבר שינטעו מלבלוט טורים . ור"ח מחיר' אפי' מלחו בשר לפני שבוט למלוח עשה בשר ולחח עליו לגיר לעול' פולט . והעולם נהר לכתח' ומתירין בדיעבד . ובספר התרומ' כתב שחזר להיות מותר עם מליחתו שכמו שפולט דם של עלמו כך פולט דם שבטל . וכ"כ בשערי דורא ויש מתירין גם בזו ע"י מליח' ולא כהיר' . טורים : **א** (א"ג) כתב הרשב"א הנוגח הראש בליד יעש' שהשער מפסיק בין הבשר ובין המלח . י"א שמולח על השער וחוזר ומלוח ואינו רואה דבריו אלא חוץ הראש בשנים ומולחו ויפה יפה הראש לגד פנים וחוזר ומולחו לגד השער שאין השער מעכב על ידו להפליט דם שבבשר הראש שכרי מוח שבבשר העלמות מפליט על ידי מליח' ואם העלם מעטב ק"ו לשער הראש וכן הדיון בטלפים מהתך אחת מעט למט' ומולח ובדם יול' דרך החתך . טורים . מעשה היה בראש אווחא שנתבשל כהי' שלם ולא חסכוו ובהכריר' (קדושים כ"י ח"ן דתמו א"ר) מרדכי : **א** (א"ד) הרמב"ם כתב אין מבטלין הראש ולא קלין אותו עד שיכבד אותו בראש תח' וכל כה"ג שאין לאכלו אלא לוי . והרא"ש מחיר' בבלו ע"י מליח' עם הנוח רק שניקוב העלם כנגד הקרום וכ"כ בעל העטור . טורי' . כתב מהר"ם מולגיש' אצרכין כל הראש בשללה המוח בוחבו אע"ג דלא מליחו שאסרו הגאונים . אלא המוח משום דקביר' להו כיון שהאסר

המוח

דיעצד כשר לשון הטורח. לרש"י אס בשל כבד בקדרה לאחר שנמלח ושהס כדי שיעור מליחה והדוחה במים הכבד מותר אבל אם יש כבר בקדר' עם הכבד אסור אלא ח"כ יש ששים כנגד הכבד ורש"י לבשלו לכהחל' אסור. ורפי ר"ח אס חינו נמלח כן הדין אבל אס נמלח מותר לבשלו בקדירה אפילו עם שאר דבר. ויש לעשות לכהחל' כרש"י ודיעצד עשה כרבינו חס מותר. ומיבו חליבו דכולי עלמא אס לנו כדיעצד כבד או כחל בשפוד הכל מותר אבל לכהחלה אסור ללנותו יחד וכוף הדין במליח' כרפי'. שערי מדור"ח. לרש"י כבד שנמלח ונחבשל מותר. ולרבינו יעקב אפי' לא נמלח ונחבשל מותר ורב אלפס כתב שמהנה ככל ישראל שאל לבשל כבד בקדר' אפי' לבד רק אחר לליה אבל לא אחר מליח' וכהנה מורי וחי אשתחי ועבד כדברי רבינו יעקב עבד סמ"ג: (אר"ח) אם הכבד מבושל ודבק בצוף אס הכבד שלם או כל העוף אסור לחין בשום עוף ששים כנגד הכבד שלו ונעש' כל העוף חתיכ' דאסורה ולריך שש' מן הרוצב וכבשר לבשל כל העוף ואס חין הכבד שלם אלא חתיכ' של כבד דבק בצוף ויהו בצוף עלמו ששים העוף מבטלו ולא נעשית חתיכ' דאסור' ומותר פ"ב. וכן הוא דעת אבי העזרי ורש"י וכן אמר"ל. ולדעת רבינו פרץ הכל מסייע לבטל הכבד אפי' העוף וכן לדעת רבינו חס הגה"כ שערים מדור"ח. ואח"כ עס כבד דבק בה שנהנוק בפשטי"ד היינו מוליחיה לענת רבינו ברוך הכלל אסור שסמנוי' מטפטף מעט מעט בעסה אמר' לא נהגינן הכי אלא כרש"י דמותר בהשוכחיו בס' ואס דבק בחתיכ' לריך שש' כנגד החתיכ' והכבד והלב בין ללאו בין בשלו בין בחלוש בין במחובר זורקו והשאר מותר הכלל שיע כן דעת רש"י. והלב שנמלח במוליחיה משערינן בדם הנמלח בו בשש' ואס דבוק בחתיכ' לריך שש' מן החתיכ' שער' מדור"ח: (אר"ח) בספר הגודר ככה נהגו ללנות הכבד מיד אחר שנמלח ואין לשהותו במליח'. וי"ח שאין הטעם משום אסור אלא מטבע הכבד שדבק בשמשין אותו במלח טובו להחמי' כילא דק רב הוא והטעם בהב מוכר' מולק דהוא חוזר ומבליע הדם שפלט. עכ"ל: (אר"ח) ומה שכתבו שאין למלוח כבד קודם לליה לא מליח' אסור זה ככל ההלמוד שערים מדור"ח:

המוח ולא סומכין לומר כבולעו כך פולטו אלא נחשב כמו שנחבשל בדמו ח"כ נעש' המוח כמו כלה ופולט שמוניחו ביראש ואסור. עכ"ל: (אר"ח) ברגלי בהמ' אמר' נורה משחב שאבי ומותר לשים אותן על האש קודם מליח'. ויש מחמירין ומוליגין הרגלי' וסוכין כדי מליח' ומדיחן לפני נתינתן בחלם להסיר השער והטלפי' ואח"כ מולחין אותן כהוגן משום דמליח' ראשו' ויתר כנגד הטלפי' והשער ולא נכנס כל כך בשער ע"כ. ובשכמה חוהנין מעט הטלפי' למטה קודם מליח': (אר"ח) בשל הלב ולא קרעו כתב הרמב"ם קרעו אחריו כן ומותר. ור"ח פ' שחין להחירו אלא בקריע' שלאחר לליה ואפי' לדברי הרמב"ם אס בשלו עם כבד בלי קריעה אסור בשער ששים כנגד הלב דלא ידעי' כמה דמא נפיק מיניה. וי"ח שאס הלב דבוק בצוף שכלו נעשה כלה ולריך ששים כנגד כל העוף ולא נכיר'. וי"ח שאף אס העוף מנותח וכל אחד מהן שים לחום שמה אותה חתיכ' גשמה לבד כרוטב ונאסר ואסור האחרון ולא נכיר' דלמה נחוש ליה. והרא"ש כתב ששים מקובל שאין עוף שלם שלא יחי' בו ס' כנגד דם לבו. טורים. מרגל' בפי ר"ח דכל עוף יש בו ס' כנגד לבו וא"כ בשל עוף שלם עם לבו זורק הלב וקוף מקומו וכ"כ רבינו יוסף ובשם רבי' יתח מאיבדה. והימה היא דהא מליח' כלליה וכללי אמר' כבולעו כך פולטו אך אס נמלח עם כבד לריך עיון אס לריך ששים עם הלב לפי שהבשר בולע הדם או נמלח כבולעו כך פולטו. מפרשת הרבי פרץ. כתב הגאון לב שנמלח בהרנגול' בין בלליבין במבושל בין בחלוש בין במחובר זורק הלב והשאר מותר ור"ח פירש מה שמתח' הספר שאני לב דשיע דחי הוא וכן פירש ריב"א. ולכן פירש דוק' ללה או נמלח הלב עם דמו קרעו לאחר כן ומותר דמה שכתב פולט ופולט לאחר' אבל כשנחבשל בקדרה הלב עלמו אסור והעוף מותר שים ששים כנגד דם הלב. ואס הלב דבוק בחתיכ' קטנה ונתנו לבשל עם שאר כבד לריך ששים כנגד אות' חתיכ'. ומה שכתבו העולם שלא לבשל הלב עם שאר כבד משום גזירה שמה יבשל בלי קריעה. ואיכא אסור. שערים מדור"ח. משעה כולה שנמלח והחבשל עם הלב ולא קרעו החלה והשיב ר' יתח בר שמואל' אס יש ששים במים והטלה כנגד דם הלב נראה לי שהוא מותר אס היה הלב מכוסה כל עשה במים. אך לא נחיר עתה מטעם זה כי כדומי שרש"י היה משער בכל החתיכ' אעפ"י שהכל היה מכוסה במים סמ"ג:

הרבות איסור והיתר
 (אר"ח) הגאונים כתבו שאין לנו בקיאות בחליטת הכבד לכן חין להחיות

(אר"ח) ר"ת החיר לבשל הכבד אחר קריע' שחי וערב ואחר מליח' ואין נוכחי' כן ומיבו

הלכות איסור והיתר

להתירו בחליט' אבל אם נעשה בדיעבד או חפ'י
 תבטל לבדו בקדרה שרי בדיעבד שפולטת דליקה
 בזלעה אבל הקדרה גאסרת והרמב"ם חסרו
 חפ'י בדיעבד אם בשלו. ולא נכירא. ולגלותו פי'
 ר"י שמוחר חפ'י בלי חסוי' ומליח' שבאור שואב
 כל הדם. ובכ"ג כהב שאף לגלי לריך חסוי'
 פשוט דם שבסמפומות טור"י: (אר"י) ב כתב בעל
 הטעור. מוכנין בלרפת לנקוב הכבד בסנין קודם
 לליה. ומכאנו חינו הלה לנקוב בשפוד :
 (אר"י) כתב הרשב"א ש' גדולי' שאסרו לקדרה
 הכדורה לכנתא הוא השומן שבגיב
 המעי' חפ'י בחתוכ' ומליח' לפי שמלא' חוטין
 קטני' דקים מלא' דם ועכשוו נהגו היתר :
 (אר"י) ר"א כיון שאין מחויקין דם בבני מעים
 לאין מולחין אותו עם שאר בשר כיון
 דלא טרידי לפלוט בלעי. טור"י. וטוב להביא :
 (אר"י) בר"ב הרשב"א יראה לי שאם נקר
 הבשר חוכלו בלא מליחה חי או
 ללי חפ'י הנוף שלככלו כחאד ויש מגדולי המורים
 שהחמירו שלא לחוכלו כלו שלם אלא שנקר
 אלא אם כן חוקר הווירדין ושחט שני הסימנין .
 עכ"ל טור"י :

(אר"י) הורה אחד מן הגדולי' שאסור לשהות
 בלילה על השפוד לחא' השוסר
 מעל האש שמה יחזור הכשר החם ויבלע ממנו
 הכל מוח' ללנות זו ולשהות בו כל זמן שהבשר זב
 ופולט חינו בזלע הדם שבשפוד. והרמ"ם כתב
 שהשפוד מותר דמורה משאש שאיב וחין מניח
 לבלוע הדם : (אר"י) קריי חיה בטורה כן
 מפוללות ופירש רש"י שהרבה פלוגין ואלחין מהם
 ורבי' הם פירש שהן זקופין וכפופין ברחשיהן;
 (אר"י) אם ידוע בבמה קודם שהלכה טרפ'
 כגון יתרת או הוגל פי המוכה שידוע
 שהיתה שלשה ימים קודם שחיטה כל הגבינות
 האסורות. ואם היה בעדר עם הבכמות ונתערב
 הלבה באחרות כל הגבינות האסורות. ובעל
 שערים מדור"ח כתב על זה פוק חזי מאי עמא
 דבר והרשב"א כתב שהולבין בזה אחר שיעור
 ששים כמו בשאר אסורין. ואם נטרפה על
 ידי ברכה כתב הרשב"א כיון שאי אפשר לומר
 עכשוו ודאי נטרפה ח"כ יראה כבד מחזקת הרוב
 וחין ידוע מחזק זמן ומספק שיש לחסור דספק'
 דהורייית' לחומרא והרמ"ם כ' להתיר בטרפות
 שפ"י סרבא מפני שאם היו בקלחין לבקר
 שחפז שהיה מותר ע"י בדיקה ח"כ הויה ליה
 ספק ספק' ספק טרפה ספק חייב טרפה ואם
 חיינו' לומר טרפ' חיימא אחר כך נטרפה. וכ"כ
 הטעם בעל השערים וכן רשב"ם ורבי יהודאי
 גאון. וביכ' דנמלחאודאי טרפה שפקו החום'
 הלכה למעשה' דלפי' נמלחת אחת מזהבמות
 רבי' שעשו מהן גבינות שכולן אסורות. מרדכי .

כל עוף הדורס טמא. גדרים י"ג
 פירושים רש"י פ"ה שחוטג בלרפת
 ומגביה מן הקרקע ונה שחולב. ובגמ' מפרש
 שמיח רגלו על המחלכל שחולב וממטכו שלא
 יכנס כולו בפיו ור"ה לומר דלפעמים התרנגולים
 שלנו עושים כן ומפרש כל עוף הדורס טמא
 שחולב בעוף מחיים וחין ממחין לו עוף שמת.
 ולפי דברי ר"ח כל שיש בוג' סימני' הללו של
 טהרה בידוע שאינו דורס וטהור. אך לפי דברי
 ריב"ם שבדק בעופות אחרות שאנו קורין קורבילין
 ומלא לו חלבה שחיו וחפק והוכיח ר"י דאין
 אדם יכול לטהר שום עוף ע"י סימנין אלו אם
 לא נחפזר לו שאינו דורס מרדכי :
 (אר"י) י"א שאין להתיר דג אלא שיש לו' קשקשי'
 ג' מקומות חתח לחיו וחתח זנבו וחתח
 סניפיו והרמ"ם חתח חפ'י בלחוד טור"י :
 (אר"י) עוד יש סימן אחר דג טהור ראשו
 חינו חד ויש לו שדרה. ויש מהגדולים
 שכתבו שיש לסמוך על שני הסימנין אלו להתיר
 כל דג וכהר"ם כתב שאין לסמוך עליהן ומיכו
 כתב טוב' כוכבי' שהבי' חביה מלאה מהחיות
 דג' מלוחים כל דג שמכירים בו ראשו ושדרתו
 מותרות ואם לאו אסורין. טור"י :
 (אר"י) כתב ר"ח שסימנין עוברי דג' הוא סימן
 מובהק להתיר עליו כל דג. ובירושלמי
 אמר שאינו סימן מובהק. וכן היה מסקנת
 הרמ"ם ור' יצחק דחה ראיות ש"ר ותמנא
 זה בסמ"ג. ולפי ר"ת אהנו סומכין לחובל דג
 שקורין ברב"ג. חפ"י שאין חנו יודעים אם מבי
 בקשקשים

הוא סימן מובהק להתיר עליו כל דג. ובירושלמי
 אמר שאינו סימן מובהק. וכן היה מסקנת
 הרמ"ם ור' יצחק דחה ראיות ש"ר ותמנא
 זה בסמ"ג. ולפי ר"ת אהנו סומכין לחובל דג
 שקורין ברב"ג. חפ"י שאין חנו יודעים אם מבי
 בקשקשים

הקטקטים שצעה שטוהמן הים מ"מ סמכין
 אסמיני עוברין. מדרשי: (ארב"י) הא שחין
 נקחין עוברי דגים ממני שאינו מומחה כשנמחו
 סיני דוק? כהם. אבל אם אומר משל דג
 פלוני הם ואני זכירו שהוא טהור או שאומר
 אני מלחתי או שאני' אלו הדג' וקרבים אלו
 בחין מן נקחין מכל אהל אם אומר של
 דג פלוני וטהור הוא לא מהימן. והרשב"א כתב
 שאפי' שלמים וסימן טהרה יוכר בהן אין נקחין
 ממני שאינו מומחה אלא ח"כ אומר של דג
 פלוני וטהור הוא או אלו דגים ואלו קרביהם.
 והרא"ש כתב כהפדה אהל' טורי'. כתב
 הרשב"א עוברי דגים והם המקובלים הנמלחי'
 דגים מותר ליקח מכל אדם שדלו מדג טהור
 בן שדג טמא משרין ואין מטיל בליים. ואינו
 יודע למח כהן כן דמאחר שיש שני תרתי' בגמ'.
 וחסרון כשני אומר רב זירא אידי ואידי משרין
 זה משרין מובפאי' זה משרין מבחון וא"כ נקטי'
 לאומרה. טורי': (ארב"י) הרבנולא דלגמא
 אסורה. דתרנגולא דלגמא שריה פי' ר"ת דשני
 מינין בן אחד נקרא בשלש זכר. ואחד נקרא
 בשלש נקבה. ולאזה וחס הנקרא פיירי"ש בלעז.
 שחס אינם גדלים בחגמי' אלא ביערים אבל
 פירשי' לא יתכן שפי' דמין אחד הם והזכר
 אסור והנקב' מותרת דקימי' לו כל היוצא מן
 הטמא טמא. מדרשי: (ארב"י) שריצ'ם הגדלים
 במים שבכלים ושבבורות שיחין ומערות חרילין
 ונעילין שאינן נובעין מותר' אפי' שאין להם
 סניפי וקשקשת. לפיכך שוחה ושוחה מהן ואינו
 חושש לשרי'. שבהם וליכנס לא היתר אלא
 שבבורות ומערות שחס דומים לכלים אבל של
 חריליים ונעיליים המושכין אפי' שאינן נובעין
 אסורי'. והרא"ש לא כ"כ טורים:

(ארב"י) הרמב"ם אסר אפי' מת הקולט בתוך
 הפרי ואח"כ פי' ולא נכיר' להרא"ש.
 הגדיל הכרן בפרי בעודו מחובר חשוב כשרן
 השרון על החרן ואסור העי' שלא פי' ור"ת
 וריב"א היתרו גם את זה. וה"ג אוסרין וכן
 עיקר. טורים: (אלף רל) כתב הרשב"א אפי'
 אם הפרי קטן ואינו מחזיק אלא כדי הקולט
 אסור והרא"ש מותר. ובתב תולעים הנמלחים
 בפגיון ובחימוני מותרין ללא קריין בו השרן
 הבורן על החרן כל זמן שלא רוחם חבל הנמלחין
 בשרביטין אסורי' שיש להם מקום לרוחם ואפי'
 הגדלים במוחו' הם עבר עלייהו י"ב חדש
 ממשלחו מותרין. טורי': (ארב"א) אמר שמואל
 קיפות שהתולע בחייה. כלומר צוד שרי' ור"ת
 מוחברת בחילן אסורה הקובעת. רש"י ור"ת
 ור"י צ"ר אשר פסקו דלאו הלכת' כשמואל ואין
 אסור אלא בערפי החילנות או בחילן עלמא אבל
 לא בפירות. וכת"ג ובשאלות דרב אחאי פוסק

כשמואל וכן בסמ"ג וכן בשערי מדור"א ע"כ.
 וכן המכנה לאסור' כשמואל ובכ"מ רחמי אסורין.
 וחולעים הגדלים בפולין וקטניות עלמן מותרין
 דאינן גדלים בתולע מספר התרומה. ור"ת אסר
 גזרה שמא ילאו לחון ומזרו. וכ"כ רחבי"ה בשם
 אביו. ורשב"מ מתיר חולעים שנגביה ושדגני'
 אפי' פרשו על הנבינה ועל הדגים וכן צד
 שהתולע וחס על גבי הצפר דחינו רבתייכו
 עכ"ל: (ארב"ב) ובשנמצ' החולע צפרי ונקבטל
 הפרי עם שארפירות ואין צפרי ששים לבטל
 טעם החולע לרין ששים לבטל הפרי כי נעשה
 חתיכה דאסור'. שטורים מדור"א:
 (ארב"ג) יש מיני עופות גדלים בחילן וחלוין
 בחילן בחרטומיהם ר"ת וריב"א ורבי
 יחיאל מפרי"ז כתבו שהן אסורין משום שרן
 השרון על החרן. טורים. עופות הגדלים בחילן
 יש אומרים שאין שטורים שמיטה כיון שאין
 פרים ורבים. ורבינו יודק שמע מרבו שרבינו
 תם הכריכה שמיטה. ספר אור זרוע. ויש
 אומרים שאסורים אפילו בשמיטה מפני שהם
 כמו שרפים. מדרשי:

(ארב"ד) ב"ב רבינו ברין פסק דג' דני' יש בדם
 ביצים אם נמלח הדם חוץ לקשר
 ואינו על הקשר כלל זורק הדם ואוכל השאר
 בין בחלבון בין בקשר ואם נמל' על הקשר
 ונתפשט חוץ לקשר אלו כל הביצה אסור' בין
 בחלמון בין בחלבון. ואם נמל' על הקשר ולא
 נתפשט חוץ לקשר בזה יש חלוק בין חלבון לחלמון
 דבחלמון לא כל הביצה אסור' ובחלבון כל הביצה
 מותרת לחלוץ חוץ מהדם. וכן נוהג בעול'
 סמ"ק. וכן כתב בשערי מדור"א רק שכת'
 שחלק כשנמלח על החלמון חוץ לקשר דאסור
 כל הביצה דשדית חבלה כבולה:

(ארב"ה) א"א יש סימן טהרה בבלי' שואלין
 המוכר ממנה בן. ואם אמר של
 עוף פלוני בן וטהור ואין לנו מכיר' שהוא עוף
 טהור אין קרין ממנו. והרמב"ם כתב דאפי'
 שאמר של עוף פלוני וטהור הוא מועיל לקט'
 מיישראל. אבן מעבודי כוכבי' אין קרין אלא ח"כ
 מכיר אות. ויש לו בהן טביעות עין שהן ביני
 עוף פלוני הטהור. ונראה שרין חלק בן
 עובדי כוכבי' לישראל חשוד. טורי':
 (ארב"ו) ביצה שיש לה חפרוה או דם ואסרה
 המחבשל עמה אפי' אם אינה קליפה.
 ובספר התרומות אינן מחלק בן בילת עוף טמא
 ליש בה חפרות או דם. ומדברי הרא"ש יראה
 חלק. טורי'. ביצה' נמרות הנמלח'
 בעופות מותר' לחובלן בחלב ואינו היה נמורה
 כתב הרשב"א כל שיש לה חלבון וחלמון אפי'
 שמעורה בגידיו ורש"י פי' משנמל' החלמון
 ועדיין היא מעורה ואדומ' כמו השלל של ביני'
 המעורה

הזכות איסור והיתר

אסור לנשלו לכתח' עם הכשר ואם נשלו עמו
 בדיעבד מותר אבל מותר לכתח' לנשלו בלי
 כשר או ללחו ע"י קריעה קצת אבל בלא קריעה
 כלל אפי' ללחו אסור לכתח' . ולרצ הנפס
 קרעו שחי וערב וטחו ככותל מותר לבשל אותו
 בקדרה עם כשר לא קרעו כלל ובשלו עם כשר
 אסור עד ס' . ואם יש פס ס' כהל אסור ובשר
 מותר ואם נשלו בלי כשר מותר . וגלוי מותר
 לכתח' חף בלי קריעה . ופי' עוד הרשב"א
 דמחמירינן להלחיכו לכתח' קריעה שחי וערב
 וטחו ככותל ואפי' אם מנשלו בקד' לבדו
 מלריך קריעה ויטעה ושיבא הקדרה מיוחדת
 לך . טורים . ונהגו הטו' כרש"א ולא כריב"ן .
 וריב"ן החרי' שלא לעשות כמו שסיבד הוא
 ובחטאות פגאומי' כגונו ונהגו כל ישראל שלא
 לבשל כהל כלל . שערי מדור"א :

(ארמ"ד) אם מלחו כחלעם כשר ואח"כ הכשמו
 שיהיה ככלי שאינו מנוקב מהר"ם החרי'
 מרדכי . וכתיב הרשב"א והראב"ן וכן בעל שערי'
 מדור"א וכן ריב"ן שאם מלחו עם כשר כהל
 בלא קריע' שמתר בדיעבד והרא"ש כתב שמתר
 לכתח' למוחו עם כשר בכל ענין שהמלא' אינו
 מפליט כהלכ שבו . טורי' . ושאלת עליך גמלת
 עם הכהל בעוד שהכהל היה מחוץ' בו ולא נקרע
 הכהל אם הכהמו' זומן שהוא סומך לפורי' הוין
 חולב' והוי' ל' שאין מניקות ושרי' . ושם
 שמשן כר' אברהם . ולעד' רש"י לא חלקו בין
 מניק' ובין שאינו מניק' מש' גורם ובחטוב'
 רבינו אהרן נמל' על החיכות כשר המליח' עם
 הכהל אין בהם שום אסור דמליח אינו כמבושל
 אלא כרותח דללי . וכתיב שגללה עם כשר מותר
 בדיעבד והיחריך בספר נופת אופים עד כאן
 הנהגה בשערי מדור"א :

(ארמ"ה) הכליות אסורין לבשין בקדרה משום
 חל טטוס תורת אהרן ואבותינו נהגו
 שלא לבשין רק ללחות . רוקח :

(ארמ"ו) חלב רותח שפיל על כשר לזון או כשר
 רותח לזון חלב לזון קוף הבשר והבשר
 מותר וכן בחל' . וכתיב ריב"א ולריך שיהא שחי'
 כנגד הקליפה שנאסרה ממנו . אבל ר"י כתב
 שא"ל . וכן יראה מדברי הרמב"ם שכתב קוף
 הכשר שנגע בו החלב ואוכל השאר ולא פירש
 מה יעשה אם ר"ל שכלו מות' שאם היה בו
 אסור היה מפרש מה יעשה . טורי' :

(ארמ"ז) הא ילוח משהל מליח הרי הוא
 כרותח דללי היינו דוקא כשאינו נחלב
 מחמת מלחו . ופירש"י היינו מליחה כשר
 להנייע שאינו מכלל עד שישרובו צמי' וידיחובו
 טפי . ויח' דלא מוקרי אותו נחלב מחמת מלחו
 חל' כעין עבוד שמוחלין חייב' לזורך הדך .
 ור"ת פי' דכל שמוחלין לקדר' מקרי חינו נחלב
 מחמת

המטורח המחזר באשכול שרי . וירא' מדבריו
 שמחיר אפי' אין לו עדיין חלבין . טורי' :
 (ארמ"ח) חלב הנמל' בקיבה לדעת רב אלפס
 והרמב"ם אינו חלב גמול' ומותר
 לבשל בו כשר ואפי' חלב רש"י אוסרו .
 וכתיב שהוא חלב גמול' אפי' הקרוש שבה . ורבינו
 תם כתב שהקרוש שבה אינו חלב אבל הללו
 הוא חלב וכן הוא מסקל' הר"ם :
 (ארמ"ט) י"א שני בני חדם שיש להם הול' אחת
 באכיל' ואחד אוכל כשר ואחד אוכל
 גבינה על שלחן אחד זה אכל זה שאין להם הית'
 ע"י היכר שטעוין גבינה' . טורי' :

(אלף רם) אבל כשר בהמה חיה ועוף לא יאכל
 גבינ' אחריו עד שם שעות . ואפי'
 אחר זה השעור אם יש כשר בין השיני' לריך
 להסירו . ובתוך הזמן הזה אפי' אין כשר בין
 השיני' לפי שהבש' מולי' זומן ומושך טעם עד
 זמן ארוך ולפי זה הטע' אם לא אכלו אלא שלועם
 לחימו' אין לריך להמתין דכיון שלא אכלו אינו
 מולי' טעם . והרמב"ם נתן טעם להסייב משו'
 כשר שבין השיני' ולפי דבריו אחר שישהה שם
 שעות מותר אפי' נאחר כשר בין השיני' .
 וכולעם לחימו' לריך להמת' וטוב לחתוח
 בשני הטעמי' :

(ארמ"א) האוכר כשר אחר גבינה אין לריך
 לרחוץ הידים ביום . ורבי
 אלפס כתב שגריך לרחוץ חף ביו' . טורי' . רבינו
 תם כתב בשם ה"ג שמות' לאכול גבינה אחר
 כשר מיד וכרא"ש כתב ונהגו הטו' שלא לאכול
 גבינ' אחר כשר כמו שפירש"י ואפי' אחר כשר
 עוף ואין לשנות במהג . טורי' :

(ארמ"ב) בנהג בעול' כמ"ש רבינו משה שלריך
 להמתין ו' שעות בין סעודה
 לסעוד' ואפי' אחר כשר עוף ולא נהגו כרבינו
 תם וה"ג ואבי העזרי' :

הזכות כחר

(ארמ"ג) כחר לדעת רש"י ללוי לריך קריע' שחי
 וערב ואם ללחו בלי קריע' מותר
 ונשלו בקדר' לריך קריע' שחי וערב וטחו ככותל
 ובא מותר לבשלו לבדו ואם לא קרעו או קרעו
 ולא שחו ככותל ובשלו אם אין ס' כנגד כל הכהל
 אסור וכתל מן המנין . ואם בשלו בקדרה עם
 הבשר אפי' יס' כנגד כהל' הכשר אסור וכתל
 מן המנין . ולדעת רבינו תם וריב"ן קרעו שחי
 וערב וטחו ככותל מותר לכתח' לבשלו עם
 כשר' לא קרעו כלל ובשלו עם כשר אוס' עד ס'
 ואם יבש' . כתיב אסור והבשר מותר . אבל בשלו
 בלא כשר או ללחו בדיעבד אפי' בלא קריעה
 כלל מותר . ואם קרעו קצתו ולא כהלכתו

זממה מלחו אבל אם נאכל מחמ' מלחו לא הוי ז'וחה . טורי' . ולמעלה כתבתי יותר מזה : ארמ"ח) טפת חלב שנפלה על הכתיב' שבקדרה אם יש בה ס' לבטל הכ' : מותר ואם לאו האוסר ואין השאר שבקדרה מלטרק עמה לבטל החלב ופיר' דוקא שכל החתיכה חוץ לרוטב וזו מונחה עליה אבל אם מקלחה ברוטב הרתיח' מערבת הטע' בכל הקדר' והכל מלטרק לבטל החלב . ורש"י פי' חפ"י מקלח' אין הכל מלטרק לבטל החלב . וכ"כ בעל העטור . וכתב ג'רמב"ם חלב אם ייער מתחיל' ועד סוף או נכסה משעת נפילה ועד סוף הרי זו בנותן טעם . ונראה שח"ץ רק יונוער לאו שיכסה מיד משעת נפילה וחפ"י אם ספק אח"כ מלטרק מיד : זמערב הטע' בכל מה שבקדר' ומלטרק כולו לבטלה . טורים (ארמ"ח) פסק הר"ר חפרים זלף חמר' אפשר לסוחטו אסור הלא בבשר נחבב חלב בשאר האסורים כגון ביצה חלב שנבלע בחתיב' ואין בה ס' לבטלה ונאסר' זמח"כ צבלה עם אחרות ח"ץ חלב ס' כדי כית הראשון זמח"כ החתיב' עולמה חוזרת להיות מזהרת . ור"ה פסק דאף בשאר אסורין אפשר לסוחטו אסור והר"ש הסב' לדעת הר"ר חפר' . טורים . ומונה לפסוק כר"ה דאפשר לסוחטו אסור ככל האסור' וכן הוא בשערי' מדור"ח : (אלף רג) טפת חלב שנפלה על הקדרה שאלל האש מנחון חפ"י אם יש בחבשיל שבקדרה ששים כנגדה חינו יכול לבטלה וח"כ הטפה אוסרת את הקדרה כל סביבותיה ונאסר החבשול שבה . וכח מחר"ם שח"ס יש בחבשיל ס' פעמים ס' כנגד הטפה מותר . ובספר המלכות כתב שאם נפלה כנגד החבשיל ח"ץ חלב ס' כנגד הטפה המפעפעת לפנים והוא ליה בללו נפלה בחבשיל . ואם נפלה במקו' ריקס והיא מפעפעת בדופן הקדרה עד סמוך לרוטב כל כך שאין ששים כנגד הטפה הרי נאסר אחרו מקום של הקדרה ואם יערה החבשיל דרך מקום הקדרה שנאסר הרי יאסר החבשיל . וזה תקנתו שייחכה ולא יגע בה עד שתלטטן . וכבר נהגו הטוב' לאסור כשנפלה על הדופן שלא כנגד הרוטב ור' יחיאל היה מחוי' בשעת הדחק כגון בערב שבת חפ"י שלא כנגד האש ע"י ששים להיט' . טפת חלב שנפלה על הקדרה מנחון שבה כשר אלא נפלה הטפה כנגד הרוטב מנחון בטלה בששים . ואם נפלה שלא כנגד הרוטב מחו' הכפת לן ח"כ אין שום איסור בחבשיל דחיו מפעטע . וכ"כ רבינו שמשון מפי ר"י . אבל לריך לטפוח החבשיל מחד אחר שלא נפלה שם הטפה כי הקדרה עולמה אסורה . יש מחמירין וזאמרים כיון שאין טעם בקדרה מגופה לבטל הטעם חפ"י כשנכנס בה טעם

משכו מאסור נעשה נבלה הקדרה . וארין ס' מכל הקדרה ומן הטעם אשר בה . וכ"כ ר"י . וכבר אירעמעשה לפני רבנן וקורה דאם יש ס' בקדרה בלא החבשיל לבטל חלב הנבלע בה לא נעשה נבלה . שערים מזור"ח . וכן הדין אם נפלה בחון למעלה שלא פגד הרוטב שבה בשר מה שבחון הקדרה מותר בגון שאין בו נוחן טעם מן האסור אבל הקדרה עלמה אסורה . וכ"כ רבינו שמשון מפי ר"י לערות הרוטב מחד אחר שלא כנגד נפילה האסור' . אך אם נפלה כנגד האש חפ"י שלא כנגד הרוטב הכל מותר שהאש שורפו ואם נפל שלא כנגד הרוטב וברוטב יש ס' הכל מותר חפ"י שלא כנגד האש ואם לאו אסור להשתמש בקדרה לכתחלה שערי' מדור"ח . והעולם והבגין לאסור כשנפל עליו שלא כנגד החבשיל ודוקא שלא לצד האש כי האש שורפו ומותר . ודוקא בטפה אחת אבל בחלב הריב לא אח"כ נבל כנגד הרוטב . ור' יחיאל מפר"ז בשם ר"י בר אברהם היה מתיר אף שלא כנגד הרוטב כיצד דליכא הפסד מרובע או בשבתות וי"ט . מרדכי :

(ארנ"א) כתב בעל העטור אם נשל חלב בקדרה של בשר וביצה בת יומה ויש בה ס' כיצד מ"ד דיון דכלי חרס חינו יולא מידי דופיו לעולם כלומר טעם הראשון חינו יולא לעולם וחינו יכול לבטל בה ממין שבשל בה עכשיו וממין הראשון חינו יכול לבטל שבהאחרון חינו בטל . ואין לו תקנה חלב בשבירה וכחב הוא שיכול לבטל בה מחוזה מין שירצה . ואני תמה היאך מחיר לבטל בה חלב . וכי עדיף מהגעלה דחפ"י הגעלה לא מהניא בכלי חרס שפולט מעט . והר"ר פרך כתב חפילו חייב בת יומה ובשל בה חלב אסור אח"כ לבטל בה בחתכה לא בשר ולא חלב נפי שחיה בלועס מבשר בחלב חלב אם היא של מהכח יגעיל' לאחר משת לטח של בשול שני . ואם היא של חרס אין לה תקנה חלב שצירה כתב הר"ר פרך יש רוצי להחיר בשר רוחם שחכו בסבין חולבת ע"י קליפ' כדאמר' גבי בית שמאי' דבגי בקליפה וחינו דומה דהתם אין כל הבקמ' רוחחת חלב מקום בית השחיטת לבד חלב הכה החתיכה היא כלל רוחחת : (ארנ"ב) כתב רבתי' כ"ל משערי' שיש' כנגד כל הכלי האסור מציילי כלי מלא שמי' וממלאין הקדרה האסורה בחומו כלי גדול והמי' היוצא' הם שעור דופני הקדרה האסורה . וחפ"כ יחוי' המים המצטמלים אחוס בכלי קטן וישער אם יש בהם ס' אם לאו . מרדכי :

(ארנ"ג) מעט' בה לפני ר"י שבטלו דבש במכח של בשר וביצה בת יומה והריקוהו חס בקערה של חלב בת יומה והחירו חפ"י דבה יומה כוח דאשחון דשמונית בדבש הוי נוחן טעם

הלכות אימור והותר

טעם לפנס אפי' אם השמוניות צטין בטעם
 קנתערב סם כגון קדרה בת יומא . וז"ל דסביר'
 ליה דגיס שעלו בקערה של בשר מותר לאוכלן
 בכוחו דזוקא עלו אבל נללו לא . מרדכי . פ' אין
 מעמידין : (ארנ"ז) יש להוכיח דאם נאסר בשר
 בחלב ע"י מליח' או ע"י כבוש דוק' בחביל' אסור
 ולא בהנאה ויש דוחין הלכך המת' בהנאה אין
 מוחין בדוכמה דלא אשכחן ראי' לאסור' . מרדכי :
 (ארנ"ה) נתבשרלו דגים בקדרה של בשר יש
 אוקרין לאכלן בחלב . ורש"י מותר
 אלא"כ נתבשרלו עם בשר בעלמו . ובעל התרומות'
 מותר בהנשלו אבל לא נללו שתיין שנללו בלי
 מים קבלו טעם בשר מן הכלי ואסור לאוכלם
 עם חלב . וכ"כ סמ"ק . ולזה הסכים הר"ם
 וכן הרמב"ם התירם בהנשלו ואסור בכללו .
 וכן חזקיה דגיס שעלו בקערה של בשר
 מותר לאכלן בכוחה שיש בו חלב . וזוקא
 שמקוחת הקער' יפה תורה הבי' ריב"ן
 חתנו של רש"י פ' דוקא עלו בקערה רותחת
 אבל נחשלו אסור' דקער הטעם נפלט מן
 הקערה . אבל ר"י פירש אפי' נחשלו מותר
 כמו זלי דוק' לדיחא מיש אכל נחשלו במים
 הטע' מהפשט במים והוי ג' נוהגי טעם של
 היתר ורש"י פ' עלו בקער' פ' זלי וכ"פ
 בתשובתו . אבל נחשלו בלעו הרבה . אבל
 ראב"ן וקני פקל' שאל לוי על מבוש' . מרדכי :
 (ארנ"ז) גדיל הדור מהר"ם מולן ז"ל החיר הכלים
 שמשמשין בהם הקיבה עם החלב שעליה
 אשר בקל' מקומות מחירין החלב הריא כשהו
 תחת הקרום המונח תחת החלב הפרישה כהשר
 הכרתי למעלה רוב העולם עושקין עליו כרת .
 מ"מ אותם הכזבים ממנו יכולים לאכול
 בכלי' של אוכלי החלב כהוא . והטע' דלמדין
 סהם בלי עובדי כוכבי' אינם בני יומן והוא
 הדין בלי ישראל נמי כדלית' בספר אגודה עכ"ל :
 (ארנ"ז) קערות של בשר שרחלום בירה חולבת
 וריא על האש או אפי' אינה על האש
 רק שהמים רותחים אל כך שהידים בכוח בהם
 נחבספסר התרומה אם הקערה כעורה שיהיו
 בני יומן הכל אסור' . ואפי' היו הקערו יפות שאין
 שום שומן נדבק בהן . אבל אם אין היורה בה
 יומא מותר . ובלבד שיהיו הקערות יפות שאין
 שום שומן דבק בהן ובהר"ם מותר אפילו שיהיו
 בני יומן . אבל אין להחיר עד שיאמר ברי לי
 שאין שום שומן דבק בהן . טורים :

וכרשי' שחוכין בסכין של בשר שאין לאוכלן
 בהלב שגם הם חריפים כמו לזון ואם עבר ובשלו
 בחלב לרין ששים לבטלן ומ"מ אף ששים כנגד
 כל . הלזן רק כדי בלעו בו . והיינו כנגד כל
 הסכין . אבל אם התכוו בסכין של עוב' כוכבי' לרין
 ס' כנגד כל הלזן . ומר"ם החיר אפי' בשומים
 ובללים אלא"כ היה הסכין בני יומן ולא רצה להורות
 הלכך למעשה וכתב ח"פ שאני מורה בספר
 התרומה לאסור חגיגי מוחה ביד הנוהגים היתר
 טורים . ובשערים מדור"א כתב שהכל אסור
 אע"פ שאינן בני יומן . מה שאסר בספר התרומה
 לזון וכרשי' ובללים ומדמהו לקורט של חלחית
 שמעתי גדולים חולקים עליו וכשאין בסכין בן
 יומן איך עשיתי נוטה לדמותו לקורט של חלחית . לזון
 אשירי : (ארנ"ט) הורה רבינו טוביה מפ"י יומא
 שאם שמו פלפלין בקדרה של איסור שאינה בת
 יומא הכל אסור דלגב טוריה מעווא ליה לטבח .
 מרדכי קטן : (אלף רס) אין לשין חת כעסין בן
 בחלב שמת יבא לאכלו עם בשר ואם לש כל
 העסק כול' אסור' אפי' לאוכל' לבדו ואי עבדי'
 בעין תורה מותר . פירש"י שאל לש חלב דבר
 מוטט כור עוגר קטנה ורב אלפס פ' בשר
 השור פירוש לורה בעין וכיוצא בו שמתוך כך
 יזכור שיש בו חלב . טורים :

(ארס"א) בחב הרשב"א פת שאפלו בתוך עם
 בשר יש מרבוהו ושאסור לאכול אותו שריו
 כטעמו ויש מקיירין . וכן גר"א ע"כ . וכ"פ רש"י
 דריחא לאו מילתא הוא . ומיהו דוקא בהגור
 קטן כמו שלכן אבל בתגורים שלנו הגדולים
 מותר . וכתב בסמ"ק פירושו לי רבתי המחזיק
 י"ב עברורים אין תגור גדול . טורים :

(ארס"ב) נשאל מהר"ר מולן על פת של עובדי
 כוכבים כהאפה של זלי של עובדי
 כוכבים דיעבד . והשיב רוב הפוסקים פסקו
 דריחא לאו מילתא היא בתגור' שלנו . ואם יש
 פת אחרת לקנות דעתי נוטה דחשיב כמו
 לכתחלה ולמה הניח הכהיר וההכל ספק אסור
 אבל אם יש דוחק למלא פת אחרת יש לסמוך
 על רבתי והמקור עכ"ל :

(ארס"ג) לא ראינו ולא שמענו נוהגים בשום
 מדינה שיהיו מטעמין החסור
 לקפילא חרמ"א ר"ל רוקח עובד כוכבי' המתקן
 המחל . כמו שאמר רבא בפרק גיד הנשיא . חסור
 חמור רבן בטעמא . חסור רבן בקפילא . חסור
 רבן בששים . והכל נוהגים לשער בששים . ולכן
 לא אכתוב המהלוקת שיש בהלחמות של קפילא
 חרמא והתחיל בדיני שערי ס' . טורים :

(ארס"ד) רש"י סובר אליה דרבה דטעם
 כקער מדרבנן ור"ת סובר
 דטעם כקער דלוריינתא סוף דבר נפי ר"ח וה"ג
 מין במינו בטל ברוב מן המורה אף בקדשים
 וכ"כ

וכ"ש בחולין . ומדברי בופרים אינו בטל עד שיהיה ששים ומין בשאינו מינו מן החורה טעם כעקר מקרה דמשרת וזכו כמיש כזית ככדי לחילת פרים חבל טעמו ולא משו שאל יוכל לאכול כל הכזית בכדי לחילת פרים חסור עד ששים ואין לוקח עליו . ובירושלמי משמע שיש מהלוקח המורחין אם טעם כעקר מדברי תורה אי מדברי בופרים . ספר המלכות . והעול' נובג כר"ת דטעם כעקר דלורייחא . ונפקא מינה לפסק טעם כעקר דחז"ל לחומרא בכל ספקא דלורייחא :

(אלף ער) הרב החמיר להלריך ששים כנגד כל כקף בקף של מתכה חפילו לא הכניסו כולו משום דסם מתקנחו חס כולו . טורים : (ארע"א) רבינו שמשון שאפילו עלמות האסור מלטרפין עם הכיור לטבל האסור שנפל לקדרה וכן הוא מסקנת הרא"ש : (ארע"ב) אע"פ שזלעה הקדרה מן הכיור אין שגסמן האסור בלעה וכת' הרשב"א י"א שאומדין כמה זלעה מן הכיור הקדרה ומלטרפין עם הכיור וז'לדמין כמיוט שמן החורה בטל ברוב והכמים הכריסו ' חולין להקל חבל מין בשאינו מינו כזית בכדי לחילת פרים שדבר תורה אין חולין בו להקל ואין משערין חלא כמה שבה לפטיו . וברא"ש לא חלק . טורים :

(ארס"ה) **רדעת** רש"י מין כמיוט לא בטיל כלל חפי' בח"ף ומין בשאינו מינו אינו חלא מדרבנן שהלריכו ששים ולדידיה כל ספק בטול דבין הערבות מין בשאינו מינו חז"ל לקיחא . ור"ת סובר כי טעם כעקר דלורייחא ולזה הסכים הרא"ש . טורים :

(ארע"ג) כתב בסמ"ג שלריך החכם לחקור אם נחן מיה בקדרה אחר שבטלו כה האסור שאותה המים שנתנו כה חמ"ב אין מלטרפין לטבל האסור ונראה לי שא"ל שאפי' אם הוסיף מים חמ"ב אם לא כוון לטבל האסור מלטרפין דק"ל כל האסורין שרבה עליהן שוגג מותרים במזיד אסורי' כתב הרשב"א דבר שעקר אסורו אינו חלא מדרבנן כגון גבינה של עובדי כוכבים ושמונו של גיד אין מערבין אותו בכיור ובשיגג מותר במזיד אסור נפל מעלמו בכיור חמ"פ שאין בכיור כדי לטבלו מותר לבוסוף עליו בכיור כדי להכשירו וברא"ש כתב דאפי' אסור דרבנן שנתער' אסור להוסיף עליו לטבלו ולא התירו חלא בעני' שגשרו למוך התנוט משום דמקלה קלי לאסור' . טורים : (ארע"ד) י"א דבריה בטלה בנתחין ולא נכירה להרא"ש . טורים :

(ארס"ו) **כתב** הרשב"ם דמין כמיוט במשהו דקיימא לן כרב דבחר שמה חז"לין חזרה הדחי בענבי שני מינין סן ושורעו ואיל ג' מינין סן חמ"ג דבול מין בשר . וכן מיני דגים ושפות שהלוקחין בשמסבין טבורים בטמאים בין טמאים בטבורים שני מינין סן . חבל בי"ז עוף זה בטל מין אחר כיו מין כמיוט וחלב ובשר שלי מינין סן ושומן הלב ושל הדקים מקרי חלב וחלב ופרס ורחל מין אחד הוא . ושומן של ללעות ושל חזה ואלים ושומן הירך בשר שמונה אומקרי בשר ולא חלב מדרבי . והיך מספר אחר כבש ורחל ואיל כולן מין במיט ושם אחד להם ושומן הדקין של שפות ופי דגים ז' מינים הם שהרי של דגים מקרי דגים ושל עוף מין חלב הוא עכ"ל . בסמ"ג פסק דמין כמיוט בטל בששים והביא ראיות הרבה יכן מלא כב"ג של אספמיה .

(ארע"ה) כתב הרא"ש רבו הדעות שאומרים שהתנגלות כנוטחא וכן חתיכה כיון שאין ראיה עמה לא חשיבא רחויא להכתבד וחפי' בכמה שלמה זבלה עד שנתכבבס וראיה ליתן לפני האורחין לכבדן ולא נכירה חבל חף כשהיא כנוטחה לא בטלה חשיבותה וגם י"א דבש שלם או אווזא שלמה אין נקראה רחוי להכתבד שאין דרך ליתן לפני אורחים כבש אווזא שלמה וגם חלו דברי בבאי . טורים :

וכן נהגו הטולם : (ארס"ז) מה שאנו אומרים בחסור דרבנן מרבה עליו ומטבלו היינו שכבר נעשה בו ספק . חבל בלי ספק אסור לטבלו חפי' בחסור דרבנן . ומעשה בה לפני הר"ר שמשון כמיוט חבש שפלו לזורה של בשר ולא היה ששים דרבנן המים של חלב . והתיר להוסיף ושפוך מים ביורה כדי לטבל האסור' לכתחלה דמי חלב מדרבנן כדחמירין כפ' כל הכשר המבטל חלב שפור . והא דלא מבטלין אסור לכתחלה בני מילי בעלמא חבל בכא דביבז כזה דבר למיגור חסו דלורייחא כרי חלב . הכיבי לי רבנו שמואל עכ"ל דהוה מיימוניות עיין בפ"ק דביל' דמשמע דבאסור שהוה בעין חפי' אסור דרבנן אין מבטלין . מרדכי קטן : (ארס"ח) בשר חיה ועוף כחלב אינו אסור חלא מדרבנן הלך בה ביש' חלא ברוב יעלמא בטיל . והה דטפת חלב מיירי דוקא בבשר היכה . מדרבי : (ארס"ט) כתוב בס"ג דשרין אין ועמו בו טל חלא בח"ף ואין זה אמת ספר המלכות :

(ארע"ו) כתב הרשב"א שאין נקרה דבר שיש לו מתירין חלא דבר שספקיה יבא ממילא כמו בי"ט שולדס בי"ט חבל דבר שאין צידו להתירו ואין צודאי שיבא לא בליך ספק ביבז ערפה שאם חטעון התנגלות או החיה י"ב חדש יותרו כולן כיון שספק הוא לא היו דבר שיש לו מתירין . טורים : (ארע"ז) כל קדרה שאינה כה יומא חשובה טעם לפניה חסורה . ונקראה בת יומא כל זמן שלא שבהה מעת לעת אחר שנתכבב כה האסור . ולר"ת לייבא חתם פוסקת מ"מ לא ראה לעשות מעשה טורים : הכיר גדול

הלכות איסור והיתר

גדול הדור מהררי' מולן ז'ל דשעור נותן טעם לפגם הוא לינה אחת כדברי ר"ת וכן מנהג בארץ אשכנז אבל מפי מורי לא שמעתי עכ"ל. והעולם נהנים כרפי' מעת לעת :

(ארע"ח) כתב הרשב"א דברים המאוסים שנפשו של דאם קלה צהם כגמלים. וחובנים ויתוסים שכל אדם נכדל מהם מפני מאוסם אפי' התערבו בהבשיל ונמחה גופן בחוכו אם היתר רבה עליו מותרין. ומ"מ כל שאפשר לבדוק ולהעביר במסגרת בודק ומסנן. טורים. עכברא שנפל לתוך השכר או הלח היה מומץ או לתוך שאר משקין אם מכירו וישיכו וטעם בטל בם' אבל רש"ם חומר שא"ס מ' משום שפוגם וכ"פ ראבי"ה. ואם נפל לתוך יין ח"כ' דהוי נותן טעם לפגם דביין ודאי פוגם ח"כ. ואפי' המהצר לא ראינו לנהוג בקולא הזאת רק הכל בששים : (ארע"ט) כתב הרשב"א י"א שאין חוס מפליט אלא חוס של כלי ראשון שהוא מבשל אבל כלי שני וכו' ערוי שהוא ככלי שני אין מפליט ולא נהיח שיהיה חוס בית הכסלים מפליט שהוא פחות מכני שני אלא כל חוס שפי' האש מפליט אפי' אין היד סולדת בו. עכ"ל. ונראה לי שאין הדין דומה לראיה שכן חוס בית השיטה ובית הכסלים מפליט אלא כדי קליפה וכן ראיתי לקצת במהצרים. וזה אינו כן אלא אוסר כלו. הלכך אין אוסר כלו. ח"כ היד סולדת בו טורים :

(אלף רפ) נפל חסור בחתיכה שבקדרה שהוא חוץ לרוטב ולא ייער הקדרה ולא כסה אותה אינו אוסר אלא כדי נטילה אבל אם היא צרוטב לרפי' אפי' מקלחה וכו' כולה כדפירש"י לעיל או אפי' כולה חוץ לרוטב ויער או קסה הקדרה הרוטב מפעפע הטעם ומערבב ונבלע בכלו. טורים : (ארע"א) כתב הרשב"א דוקא בשתאסור המלוח למטה וההיתר הפלג למעלה אמר' תחלה גבר או אוסר. אבל אם התאסר למעלה וההיתר למטה שבהיתר שהוא למטה מונק הענין אינו בולע אלא כדי קליפה עכ"ל. וראה שהוא סובר דכשתאסור למטה אוסר הכל אצט למעלה אינו אוסר אלא כדי קליפה והר"ש לא כתב כן וגם מה שחלק בין התאסור למטה או למעלה כתב ר"י שאין חלק דבין שכוה חס ע"י מליחה אין חלק בין תחלה לעילא אלא בכל ענין כשתאסור מליח מבליע התפל ומ"מ אינה אוסר כלו שאין כח שבמלח יכול להבליע אלא כדי קליפה וטובה האוסר תפל בכל מותר ואפי' קליפה לא צעי. טורים : (ארע"ב) מלח הבלוע מדם כגון מן מליחה הבשר ונתנו בקדרה או שתתנו בקדרה כשר מלוח בני הדחה בעוד שהמלח עליו אסיר טעם כנגד גלגל ח"כ' טעם המלח בקדרה וטעם אינו בטל ח"כ' כן מותר לפי שאין במלח כח לאסור משאלו היה כלו דם ואין לנו

לכהמי' צנאחר יותר מנאסר. וכן פסק רבינו יצחק מדור"א. ורבינו שמעון מקול"ו ור"בא כתבו כיון שהמלח נימוח עם הדם ומתערב בכל הקדירה ומוליך עמו אסורו לריך לשער כאלו היה הדם כלו מלח. טורים :

(ארע"ג) כתב הרשב"א שכשנפל דבר התאסור בקדרה שיש בה שפי' לבטל התאסור הבלוע שבה ח"כ' שאלמנו שבטל מ"מ חס נפלה לבסוף בקדרה אחרת שיש בה ששים כדי לבטל התאסור הבלוע שבה אין התחובה בעלמה חוזרת להתירה לפי שהאסור שבה אין נפלט ממנה לגמרי ואינו נבלל לתוך היתר שבקדרה מה שאין כן בדבר הנבלל וימנעו דאם נפל דם וכיוצא בו לתוך רוטב שבה חלב שנתבטל נבלל בין כלו מ' לבטל הדם כלו מותר ששכל נבלל וגתערב בתוך היתר עכ"ל ואיני מציין דבריו דכיון ששכל מלטרף לבטלו על כרחק הטעם מתבלבל כבולו וכיון שנתבלבל כל איך נחבטל. וכתב עוד הרשב"א חתיכה שבה חלב שנתבטלה ויש שפי' לבטלה לריך להוציא שלא יטול שום דבר מן הקדרה בעוד שהתאסור בחוכה. שמה תשאר חתיכה התאסור בתחובה בשעה שאין מ' לבטל החלב ותאסור מה שבקדרה. וגם לא יוציאה תחלה שהחלב שבה יאסור אותה מה תקנה שיניחה עד שילטקן התבשיל וזה לפי סברתו שאף שאחר שנתבטלה לא חזר להחיות. אבל מפני שכתבתי שלאחר שנתבטל התאסור שזור להחיות אין לחוש. טורים :

(ארע"ד) כתב בספ' המלוח דגים קטנים שנתבטלו וגמלח צהם דג עומא יש לאוסרים אפי' מכירו וחרקו ויש מ' לבטל אותו לפי כשמערה המים חתמי' לפעמי' בסוף עתרו עם מעט מים ישאר דג העומא עם עשר' או שלשי' דגים ונאסרו המים וחזרו' נוגעי' לתוך הדג'. ויש מתירין מפני שאותם הנשארים בטלי' ברוב תערובתן לא שייך לומר ברוב לא בטלה אלא בקרוב שנתאסרה מחמת טעמה ולא שנתאסרו מחמת בליעת האסור אפי' ואין חוזרין ואוסרין השאר שבמחבת ח"כ' שנוגעין בה המים לפי שאסור הנבלע ואין אסורו מחמת ענינו אינו חזר ונבלע ביבש כי חס ע"י צביל וכ"כ רבינו ברוך. אמנם בליע שנתבטלו ונמלח בחמד מהן אפרוחו או דם חסור בטל דאין רגילין לבטל כלכך שיהיו עשרים או שלשים בליע שנתאסרו בטלי' בהעובת ברוב של הית'. לכן טוב להמתין עד שילטקו קודם שיוציאים מן המים שאם רוצה למחר להוציאם שים מים זוננים עמהם לליניח תחלה. אמנם ח"כ להגטיל המחבת שצביל זה הספק דלמרינן אסורא ברובא היחא כן כתב רבינו שמעון סמ"ג :

(ארע"ה) י"א זבוב או גמלה שנתלחץ בקדרה והוציאם בכף לריך להוציא שלא לחזור ולתמוך

ולתחוב הכף בקדירה לפי שהאס' הכף כשהוא
 בה כיצוב מהקדירה דשמה לה כיב בה ס' כנגדו
 ואס' תחובה ותחוב אוסרה אם ס' כנגדו ונראה
 שאין לחוש כיון שידוע כמה הוא האסור הכלוע
 בכף דל"ס ס' כנגד כל הכף הלא כנגד הרוטב
 הכלוע בכף טורים : (ארפ"ו) נשאל גדול הדור
 מהר"ר מולן ז"ל על צוב בכלי שני חס אוסר.
 והשיב פשוט שאינו אוסר ולא כדברי רבינו חיים
 ושעמו. וכ"כ מהרד"י בשם הרוקח עכ"ל :
 (ארפ"ו) כ"ז מהר"ר מולן דכלי שני חסו מכליע
 חפ' בממשן של איסור ורואים שהחירו
 למנוח תרנגולת בכלי שני חס"ג דבית השחיט'
 מלוכלכת בדם עכ"ל : (ארפ"ה) ריח של אסור
 שנחשב בדיחור כגון בשר נבלה שלארו בחנוך
 עם בשר שחוט' פליגי בה רב וגו' רב אסר וגו'
 ושרי. ופסק רש"י כלוי דשרי וכ"כ בה"ג ור"ת
 פסק קרב דאסר. וכתב הרשב"א בסכמת רוב
 המורי' להחיר מ"מ אסור לכלתה לללוה בחנוך
 נר ואם לא נבלה בקדירה כל אחד בעלמו חפ'
 בחנוך רופיקה קדירה מגולה מותר חפ' לכתחל'.
 ותמקנת הרש"ס כר"ת. וכתב דוקן בחמורים
 שלהם שהם מכוסים לכך נכנס הריח של זה
 בזה. אבל בחמורים גדולים שלנו ופיהם פחות
 אין לחוש. טורים :

י"ט אומרים הא דקיימא לן דריח לאו מילת'
 היא היינו דוקא דיעב' וכ"כ בגאונים וכן
 נמז' בהגה"כ דוקא דיעבד ח"כ יפה לפרוש
 לכתחלה וחפ' אותם שפועים. לכתחלה דוק'
 שהפטיד"א מוכסה למעלה דהוי כמו פת חמה
 וחבית סתומה ורבינו יודק בר' מאיר הזקן
 רבו של רבינו גרשם רצה לאסור חפ' דיעבד
 אם חפו פטיד"א של עובדי כוכבים עם ישראל
 אמרם לא סביר' לן הכי. ובגאונים נחלקו בדבר
 אם חפו פטיד"א של עובדי כוכבים עם ישראל
 ח' אמריקן ריח לאו מילתא היא. וכתב ראב"ן
 נקוי הדעת שבעיר מגל"א נהגו לתקן כסוי
 לפטיד"א כשחופין אותה עם פת. וכן לטורט"א.
 אבל בלא כסוי לא. וחפ' ע"י כסוי לכתחלה
 אסור חמפי הנקב שלמעלה. ויש כופי' על
 ה"קב שפופרת למעלה כדי שלא ילא הריח.
 וכל העולם נובג אסור בחפ"י פטיד"א וטורט"א
 של חלב זה עם זה. אבל פת באחת מהשני.
 והמחמיר חמ"ט. הגה"כ שטרים מדור"א :

(ארפ"ט) חתיכה שאינה ראויה להכבד
 שנחשבה בחמרות יבש
 ביבש בטלה חפ' חד בתרי'. ולכאור' נראה שאין
 חלוק בין נחשבה במינה בין שלא במינה כיון
 שפפדת לחתיכו' דקות שאין יוכר בין זה לזה
 אבל בעל החמורות כתב דוק' שנחשבה במינה.
 אבל מין בשאינו מינו חפ' יבש ביבש לריך ס'.
 טורים. רש"י אסר חמירות חמין בפסח יבש
 ביבש באכילה ומחירו בהנאה הלא שמרין

הלכות איסור והיתר

(ארצ"ט) במקו' שאין פלטר ישראל מלי כחב
 הרמב"ם חפ"י חס"ש פלטר ישראל
 חס אין הפתח של פלטר ישראל כפח של פלטר
 ישמעאל מותר כיון שערב עליו ביותר ואין
 נראה כד' מתוך הירושלמי שלא החיר אלא במקום
 שאין פלטר ישראל מלי אבל אם הוא מלי
 אלא דשל ישמעאל ערב עליו ביותר לא החיר
 אבל של בעל הבית אסורה לעולם חפ"י קנאה
 פלטר ממנו ושל פלטר מותר חפ"י קנאה בעל
 הבית ממנו. טורי': (אלף ש) כתב הר"ח ש
 חימה יש על הטהרה המידול' להקל בהשאלת
 קיסם לתנור. ובהלכות שבין בני ח"י ובין בני
 צבל. בני מורה משליכין קיסם לתנור. ובני
 מערבא אמרו קיסם זה לא מעלה ולא מוריד
 ח"כ' הכענה ג' ימים מותר משום חיי נפש
 והנה להם לישראל מוטב שיהיו שוגגים ולא יהיו
 מזידים. וכו' הרשב"א שחפ"י לא זרק הישראל
 אלא עץ אחד לתוך התנור החיר כל הפת כולו
 שאין הדבר אלא משום חיוב עכ"ל. ונראה
 שאינו מחלק בין לשל ישמעאל לשל ישראל שחפ"ו
 ישמעאל. וכתב' כחבתי כוננרחה לי עקר. טורי':
 (אש"א) כתב ר"ח שחם הטיול הישראל קיסם
 בתנור שמועיל כל ימי השבוע עד יום
 ח'. עכ"ל התוספות: (אש"ב) ובשערי מדור"א

חספה שבין שהספק הראשון אסור מן התורה
 ומחייב עליו חסם חלו חס היה כרת בוודא
 לכן כשהעירב אין נחשבת אלא ספק אחד
 וחליה בעלה חפ"י צא"ף: (ארצ"ד) היו ב' קדרות
 באחת שחוטת ובח"י נבלה והשחוטת ממין
 אחד והאסור ממין אחר אין תולין להקל עד
 שירבה הכיתר ס' על האסור מפני שאין
 מתבטלין מין בשאינו מינו דבר תורה בפתוח מס'
 ואומקילין כל זמן שאין בוכיות כדכילת פרס:

דיני בשולי עובדי כוכבים

(ארצ"ה) פת של ישמעאלים כחב הרא"ש מותר
 שכתוב בתלף מנהגים שבין בני
 ח"י ובין בני צבל בני צבל נוהגים קיסם לתוך
 התנור ובני ח"י אומרים קיסם זה מה מעלה
 ומה מוריד ויש מן הגלוים שהחירוכו בשבת
 חס. אין לו מה יאכל משום עונג שבת. ולדעת
 הרא"ש יש חילוק בין פת של בעל הבית לפת של
 פלטר דלא שייך חממת אלא בשל בעל הבית
 הלך חסרובו צבל ענין חוץ מנמק"ס סכנה.
 אבל של פלטר אין כל כך קרוב דעת שבאומותו
 עוסק. וכן מחלק בירושלמי שמח' לקנות
 מפלטר ישמעאל. טורים:

(ארצ"ו) גביעות ישמעאל' מותר' שאין חלב
 בהם טמאה מתגבן. אבל דיני חכמי
 המשנה גזרו על גביעות הישמעאלים ואסרוכו
 ובירושלמי יש חלב שחלבו ישמעאל ואין ישראל
 רואהו ר' ירמיה אסר מפני שמערבין בו חלב
 טמאה. ריב"ל אומר מפני הגלוי. עוד אמר בספר
 העמי' בשם הירושלמי רפ"ק דשבת דחממה על
 ישמעאל' מי"ח דבר הוא. אמר בירושלמי:
 שלפניו אין כתוב שם וחממותיהן ורש"י פי' כר'
 ירמיה. ור"ת ור"י חופסין שיטתן כריב"ל ואע"פ
 שעכשו אין אנו מזהרין בגלוי אין להקל בגביעות
 הישמעאל' מפני שגזר' בזמני דאף ע"פ שבטל
 הטעם לריך מין אחר להחירו כדמוכה בפ"ק
 דבינה משבו' לכם לאהליכם. ספר המלכות.
 וכן שערים מדור"א: (ארצ"ז) פסק רבינו ברוך
 חס לקח מן הקיבה של עובד כוכבים והעמיד בה
 ישראל גביעות מותרות דחלב לאו מגופיה אחי
 אלא כמו שינקת מן האחרת אך לתחלה אין
 לעש' בן משום הרחק מן הכעור ומן הדומה
 לו. ואין מנלין להלך ללנוטין. שער דור"א.
 וכשם ה"ר פד' דאין לאסור הקיבה ששהתה
 עם העור רק אחר מעת לעת סמ"ק וכן בשערים.
 וכתב בעמ"ג שיש להחמיר בדבר כשהתה יום
 בשל צבור הקיבה: (ארצ"ח) דא קיימא לן
 כאותם בשם רבי' משולם דהיכא דידעינן דליכח
 שום דבר טמא בעדר הישמעאל שמוחר חלב
 שלו אע"פ שאין ישראל רואהו שערס מדור"א:

כתב שחם לא הכשיר התנור יכול להכשירו
 בילד יעש' ימים חש פיה התנור כיון שהפת משבית
 מן האש ועוד תקנה חפ"י הול' הפת להחזירו
 ע"י ישראל שית בתנור חס הוא משבית עכ"ל:
 (אש"ג) גישאל מהר"י מולין חס יושעל כפוח האש
 בפת בשבילי ישמעאלים והשיב כי ודאי
 מועיל. ור"ח' מחלי נזק לרורות דהרמב"ל דתע
 בכלי חס' אוזוכיות וקסבר דוראי כגופו דמי.
 הוא הדין נמי לענין בשבילי ישמעאל' סגי בהכי.
 ודאי לרי' שינפח כל כך עד שידליק האש באופן
 שיועיל דבר מה בבשול דמי' דחתיי בנחלים
 דמייירי שמועיל למקלה בשול עכ"ל:
 (אש"ד) שלקות שבשל הישמעאל אסורים לא
 שנה חס בשלו הישמעאל בניתו או בנית
 ישראל וה"ר אברהם היה מתירן חס בשלו
 הישמעאל בנית ישראל דלא שייך בזה משום
 חממת ולא משום שמח' חילולו דברי' טמאים.
 ור"ח חלק עליו וכן נהגה' כר"ח:
 (אש"ה) כתב הרשב"א חס בשל ישמעאל המאכל
 כמאכל בן דרוסאי אין לו בית' הח"כ
 ע"י גמר בשול ישראל ולא נהירא להרא"ש:
 (אש"ו) עוד כתב הרשב"א דגיס גדולי' מלוחי'
 חע"פ שקלת אכתי' חולכי' אותם חייב
 מחמת מלחן חכילה זו חכילה הדומה היא וחליה
 חכילה לפיכך חס בשלן הישמעאל אסורין:
 (אש"ז) כתב הרשב"א חללים שבשל בהם ישמעאל
 דברי' שיש בןן ממש בשולי ישמעאלים
 חסורים

אסורים וכן לרץ להזכר בשפחות ישמעאלים המבשלים לעלמן בבית ישראל שלא ימחוהו כלל על גבי האור ולא קדמו והנימוהו לרץ שיכפרך בו קודם שגויע מאלכל בן דרוסחי . ולא נהיר' והרש"ש כתב שח"ל לחוש לזה כלל שלא התמירו בצבואי ישמעאלים לאסור פליטתן. טורי' :

(אש"ח) עיבה של ישמעאלים שלגושה בצבאים ר"ת היה זהר מהן משום צבואי עובדי כוכבים . ור' יצחק אומר נראה להח"ה העיסה מחלחל שהבזיים חיים צבואי והעיסה עקר . הפס שטע"ז אין להחיר חותן פשטי"ד של רג"י צבי שממנויה היא צבואי על העיסה וגם מחלחלת כלסרי' משום צבואי עובדי כוכבי' ואינו דומה לעיסה שלגושה בבזיים שהביאה נחבטלה מתחלתה בעודה חיה ולא נאסרת מעולם ע"כ סמ"ג . ואחוס ילי"ש שהן שלקות מדלח מברכין עליהן ברכת המזון' יש בהן משום צבואי עובדי כוכבים. ומיהו ה"ר יחיאל מהיר מפני מדרך אחיית הפח עושין להם ורואיח דחי קבע סעודהו עליהם מברך ברכת המזון' ש"מ פת ניהו. חו' פ"ב ד"ט. דג מליח פי' שמלחו עובדי כוכבי' ופליגי חס לאסורו משום צבואי עובדי כוכבי' ורש"ס ח"א מפרש דג מליח בשבטו עובד כוכבי' אבל פשיט' דמליחה אינה חוסרת ודוק' דגג גדול פליגי חוקיה ורבי יוחנן אבל דגג קטן המלה מייבשו ונחלל כמו שהוא חי ואין צו משום צבואי עובדי כוכבים והגיס טעמן עובדי כוכבים יש לחשוב שאין בהם משום צבואי עובדי כוכבי' . ומיהו לרץ עיון דפ"י כלל גדול חשיב מעתן בכלל אחיה . מרדכי קטן . ואמי המחב' לא רחמי' חוסרין דגים מעושני' וגם דג' מלוחי' קטנים היתר פשוט לאוכלן . וזמי' שלהם ככשרי' מוחרי' חפ' הן רבים הרבה עד שגרטינהן נשמטת ולא חיישינן שמח יולף עליהן יין וקפ' נחשקין ובלבד שלא יהיו נחשקין בסכין שלהן לדעת בעל התרומה שאוסר כלל שנחשך בסכין של עובדי כוכבים בשביל שהוא חרף שמדמה אותו לקורט של הלחית והר"ם ברטנבורק כתב על דברי בעל התרומות לכו נוטה להחיר ואע"פ שאמי מורה כבעל התרומות אין נראה לו למחות ביד האסור' (אלף ש) החמאה מקלח הגחוני' כלים חוסניים בבית החומן ומחזירן בו ביום לרץ הגעלה כי דרך להשתמש בהן . וכן ר"ת היה מלרץ שילך ישראל עם הכסניים להשחיתם ומיהו לפי שעה לא חיישינן . הגה"ה שערים מדור"ח : (אלף ש) החמאה מקלח הגחוני' החירוהו שהרי לא גזרו על החמאה דחלב טמא אינו עומד . ומקלח הגחוניים אסרוהו מפני לחזותי חלב שבה ויראה לי שאם לקח חמאה מן הישמעאל ובעלה עד שהלכו לה הלחזותי חלב שבה הרי זו מותרת שאם נחטרו עמה

ונחבשל הכל בטל במעוטה חבל חמאה שצבאו אוחה הישמעאל' אסורה משום געוילי יכמעללים ע"כ . והרשב"א אסרה אף לאחר בשולה . והר"ר פרץ כתב להחיר בדיחי בלי בשול . והר"ש אמר שלא היה יודע טעם ברור לאסור' אלא שכתבו בו אסור' לכן לא היה מוחה לאנשי המקור שנוהגים בו הית' . אבל חס רוב אנשי המקור' נוהגי' בו ובמלכותינו כלנו אוכלין אותה ומי שדעתו יפה מטגין בה ביני' ואוכל אותה . ע"כ ור"א מטוילי"ח כתב דחמאה מנייה עם מה שבין בני ארץ ישראל וכן בני צבל בני ארץ ישראל חומרי' חמאה שילן וישמעאל חסור' מפני חלב שחלבו ישמעאל ואין ישראל רואהו ומשום צבואי ישמעאל ומשום חטרוכות חגב טמאה ובני צבל מחירי' מפני שחלב טמא אינו נעשה חמאה ואין נראה דברי בני ארץ ישראל ומיהו במלכות שלנו שאין רוב בהמות כחן ומאספין מעט מעט ואין הקצרות מקונחות מטומאתן אין רגילין לאכול חמאה שלהן כלל וכמחמיר חע"כ הגה"ה שערי מדור"ח ואמי המחבר רחמי' מורי חבי נוהג בעממו כפי מנהג המדינה כמו שכתב הר"ש :

(אש"ח) מי שמדמן לו גבלה או טרפה יכול למוכרה לישמעאל או ליתנה לו במתנה ופי' ר"ת דוקא בסתם שאין מוכרה בחזקת כשרה אבל אסור' למוכרה לו בחזקת כשרה משום גביות דעת ומשום שמח יתנגד לו בפני ישראל והישראל יקנה ממנו ויש מפרשים דבמתנה אפילו נותנה לו בחזקת כשרה שרי דלא חיישינן משום גבינות דעת ולא משום שמח יתנגד לו בפני ישראל אבל ודאי אסור' למוכרה לו בחזקת כשרה משום גביות דעת ונראה דאפי' לפי חלו המפרשי' אין היתר אלא ליתנה לו בינו לבינו ולא חיישי' שמח יתנגד לו בפני ישראל אבל ודאי אסור' למוכרם בחזקת כשרה או ליתנה לו בחזקת שחוט' בפני ישראל ומסקנת הר"ש כר"ס. טורי' : (אש"ח) ב) פריש"י טעמא דחתיכת דג ובשר ויין ותכלת לרץ ב' חוחמות משום דמיקין יקרים טרח ומזייף ולפי פי' זה אלו דוק' אבל הרשב"א תלה הטעם מפני שאסורין מן התורה וכתב הפקוד ביד ישמעאל החשוד או שולח על ידם בשר או חתיכת דג שאין בה סנפיר וכיוצא בהן מדברי' שאם החליפו במזיד יש בו אסור' מן התורה לרץ לעשות חוחם בתוך חוחם ואם שלח או הפקוד בידם בחוחם אחד אסור' . והמפקיד או השולח להסד דבר שאסורו מדבריהם כמוריים ופת וגבינה שאפילו הוחלפו אין בו אלא אסור מדבריהם חפ' בחוחם אחד מותר ור"ת כתב דוקא בישראל חשוד לרץ ב' חוחמות אבל ביד ישמעאל שרי בחוחם אחד . ויש מפרשי' שאין חלוק בין ישמעאל לישראל אלא יש חלוק בין

הלכות איסור והיתר

הלכות הגעלה

(אש"י) בתשובה לרב האי גאון. כלי אבנים דינים ככלי חרס ולא שרו בהגעלה ורב אלפס נחן בכס דין כלי שטף וכן עקר טורים. כהן הרבצ"ח דוקא מגעילין ואחר כך מטבילין אבל אם הטביל תחלה הוי כטובל וספך בידו. אבל ר"י כהן דיקול להטביל ולהשחמש בו לזון וכשיראה להשחמש בו בחמין יגעילו ויספיק לו טבילה שכתבילו כבר טורים. יורות וקדרות מגעילין בכלי ראשון ונקרא כל רחשוני בעודו רוחח ואש"י על גבי האש. ויש אומרים שאם ישחמש בו בעודו על גבי האש לריך שחסיס בהגעלה דוקא בכלי שהאש מהלך תחתיו וכי מסתבר. אם בא לערות עליו מכלי ראשון להגעיל כהן ר"ח דתשובה בכלי ראשון והראש"י ז"ל כתב דהכה דהוי לא מכלי ערוי דהפ"י שחשכטובו בכלי ראשון היינו דוקא להפליט ממנו מעט כדי קליפה. ומיחו אין לו כח להפליט ממנו כל אחרון בעלובו. ומיחו כלי שלא נשחמש בו א"ח ע"י ערוי די לו ג"כ בהכשרו ע"י ערוי וכל כלי שלא נשחמש בו אלא בכלי שני מגעילו בכלי שני דיו טורים: (אש"י) כתב רב אלפס לריך שישבה הכלי במים עד שיפלוט כל האסור שבו ולא יכגו כן כי מי יודע לשער מהי יפלוט הכל שאם באלו לומר כדרך שנשחמש בו לא הוי מהני בבו בהגעלה שהרי נשחמש אסור זה כמה פעמים. והיא חפליט הכל בבת אחת. אלא ודאי קים לבו דבהגעלה אחת פולטת הכל ואין חלוק בין אם ישבה בתוכו או יוציאו מיד וכן עובדין: (אש"י) וכבא רש"י שלריך שישטפו מיד במים קרים אחר ההגעלה בעוד החמים עליו כדי שלא יחזור ויבצע. וכ"פ רב האי גאון וסמ"ג ורחב"ה תמהו בדבר. ור"י כתב שאש"י לא שטפו מיד אינו נאסר כשינו חוזר ובוטל ומ"מ כהנו לשוטפו מיד וכן ראוי לעשות. טורים: (אש"י) אייחו כי שהות בין זימן. ר"ח פ"י כל שלא עבר עליו לילה א' בלא חבטיל אש"י בשלו בו לחמול בערב מיד לבקר אינו זימן ור"י פ"י שלריך שישבה מעת לעת וכן עקר טורים. בלרפת נוכסים נוחן טעם לפנס מעת לעת. ומיחו אמן נוכגי"ז בזה המלכות נוחן טעם לפנס לילה אחת כ"ח. בעריב ולא בעינוי אחר שעור כל הילכה אז יש להסיר ולא בעינוי אחר כיון דאין ידוע לנו מי גורם הפגם או תחלת הליכה או סוף הליכה אבל אם עמד כל הליכה מותר ולא בעינוי מעת לעת ועל דא לאסר סמוך והמתמיר תע"ב. ספר המצות. והמנהיג הוא כרש"י מעת לעת: (אש"י) כתב בעל העטור אי לא דמסחפינא מרבנותא אמיינא דהפ"י כלי חרס בקדרה

מפקיד לשולח דמפקיד שעתיד לתזור לחותמו ולרשותו די בחומס אחד כי הוא ירא אבל בשולח ע"י שליחו עתיד לראות לריך שני חותמות לפיכך אם הודיע לחברו לזרה בחומס וגם אחר לישמעאל שהודיע לחברו לזרה בחומס די בחומס אחד וכן היא מסקנה הראש"י ז"ל. טורי. הרקוקה פסק בשר ביד ישמעאל אפי' בחומס אחד אשר ולא חיישי' דמלא טרם ומזייף דהא רב פסק כר' אליעזר דאמר די בחומס אחד:

הלכות הכשר הברים

(אש"י) בתב בספר המצות כי הקונה כלים מן הישמעאלים לריכין טבילה במ' סאה מים אבל לא במטעין אש"י פ"פ שמו"ב' כלי טמא בכל שהוא ולא כהירא שאין להחמיר יותר בטבילה זו טפי מטבילה טומאה. טורים. כהן בספר המצות כוס כסף המחובר בכלי עץ לריך טבילה כיון שמשחמש בשל כסף אבל מבחין לא אש"י דמעמיד. ויש מחמירין להטבילו בלא ברכה. טורים. כתב ה"ר שמואל מזובניר"ק הני כוסות של עץ המוקפין להם כביב שפה של מחכת ועמידת רגל של כסף או שאר מחכות ומחובר באמצע אין לריכין טבילה הכולל והמקבל של עץ ומיחו אם מולפין מחכת מוכיח שם מכמה משניות שדין כלי מחכת יש להן. מרדכי. נשאל מהר"י מו"ן ז"ל כלי משכנתא חס לריכין טבילה והשיב לריכין טבילה מספק כי מספקא לן אי כזבינא דמיא ח"כ כשנחמק ביד ישראל לריך טבילה שניה בלא ברכה חוץ מטבילה ראשונה בשעה שמשבין או דלמא משכנתא לאו כזבינא דמיא וטבילה ראשונה בעודה ברשות הישמעאל איכה מועלת. פסק מהר"רי מו"ן דלוחס כלים המחוטקים בחשוקי ברזל אין לריכין טבילה כלל אם הישמעאל משבין ליבודי כלי אם נראה בדת הישמעאל שרואה לנקטו בידו לריך טבילה ואם אינו ידוע אם בידו לנקטו מבעות אם לריך טבילה ולא אפשרי. וי"א לקולא שא"י טבילה וטוב להטבילו בלא ברכה חוץ ויקנה כלי אחר ויטבילו עמו וכ"כ רש"י ז"ל וישראל שנתן כסף לחונן ישמעאל להקן לו כלי אש"י טבילה אפי' למ"ד אומן קונה בשבח כלי כיון שלא נקרא שם הישמעאל עליו וריב"ז אומר שאפי' נחן לו כלי שבור לתקנו אם לא היה מחזיק רביעית קודם לכן ותקנו כל שמתחיק רביעית לריך טבילה דק"ל. כל הו"ך אחר המעמיד: (אש"י) בספר א"ז פסק אם לא העביר החלודה לא עלתה טביל' והאנס מלאכה כהו"ב שחשבה חס שם אין יכול להעביר החלודה שלא ישתרשם כי אם מעט הוי ליה מישוט שאינו מקפיד ואינו חו"ץ בטבילה. מרדכי:

(אשכ"ז) מעום דהשצין סתם לוי עובדי כוכבי' אינם צני יומן . כתב הרא"ש משום דכוי ספק ספקא ספק אס נשתמשו צו ביום ואפי' נשתמשו שמה נשתמשו צו דבדר הפגום וכיון דספק ספקא הוא תלין להקל. טור"י **(אשכ"ה) אמר** המחבר אחרי נשלים דיני אסור ויחיד טרם אחייל דיני נסך אביא אסור אחת מן המרדכי בענין נאמנות בדיני אסור ויחיד וז"ל בפ' האשה רבה ביבמות . י"ד הלוקין יש בענין נאמנות באיסורין :

א בכל דבר שהוא ספק ולא אחזק לא אסור ובלא היסר עד אחד נאמן שהוא נאמר :

ב היכא דאחזק היתרא ואמר עד אחד אסור הוא אין נאמן אס אינו בידו הוה אס בידו הוא נאמן : **ג** היכא דאחזק אסור' ואמר עד אחד הטר הוא אינו נאמן כיון שאין בידו הוה אס יש בידו נאמן : **ד** כל אדם נאמן על שלו :

ה עמי הארץ וחטודים אין נאמנים על שנסם כדאיתא בכחובות חמירי שכנסין לגייר ואמר אחד מהן שלי אינו מחוקן ושל חברי מחוקן אינו נאמן משום דחיישינן לגומלים שמע מינה הוא בעלמו אינו נאמן חפסי' שחברו מחייבו :

ו האומר לחבירו טבל סגך מחוקן ואמר לו היך והשבי שאמרתו לפלוני להקנו והוא אמר לו תקנתיו נאמן : **ז** אשה נאמנת לומר אשת איש הייתי וגרופה חיי כיון ללא אחזק אסורה דהפס שאמר הוא הפס שהחיר : **ח** אשה איש שאמרה מת בעלי בעד אחד נאמנת :

ט חבר שמת והיית מגורם מלאה פירות כל פירותיו מחוקקים דחוקת חבר שאינו מוליא מהחת ירו דבר שאינו מחוקן : י' אינו נאמן לומר כהן אני להבאילו תרומה ואפילו שעמיד לגלות :

יא כל דבר שהוא בידו של אדם אפילו אחזק הימרא נאמן עד אחד נאמנה לא שנה עד אחר מכחישו ל"ס אין מכחישו או אומר איני יודע או שוחק קיון שהוא עוד בידו : **יב** דבר שאין בידו עתה ואחזק הימרא ואומר נטמאו אין נאמן ואפילו שתק או ולאחר זמן אמר לו איני מאמינך שפיר דמי ומלמדין אותו לומר כך : **יג** אפי' דבר שאין בידו עתה אס אמר לו כאשר מלאו היו קהלו היה עדיין ברשותו מאחר שלא מלאו קהורם לכן נאמר לו : יד עד אחד אומר אכלת חלב וכלה שוחק נאמן וכן נטמאו סכרוחין בפניך והלכה שוחק דהסיה סתיקה כהודא' דמיא שיהי לו להכחישו ואפילו אומר אחר כך איני מאמינך או אינו יודע ע"כ :

(אשכ"ז) המזארח אכל צמל בבית בכל מקום ובכל זמן והביא לו יין בשר וגבינה וחתיכת דג הרי זה מותר ואי' לשאלו עליו חף על פי שאינו מכיר אלא שידוע שהוא יהודי ואם הוחק שאינו כשר ואין מדקדק בדברים

נקדרה ללאו בה יומא כיון דאסורה דרבנן מגעילה ג' פעמים ודיו והביא ריהמן הירושלמי וז"ל דהשג"א וכיום דבריו ואפשר שלא החירו אלא באסור של דבריהם שאין לו עקר מן הסורה כתרומה וזמל חו"ל וכן בשולי עובד כוכבים אכל שאר אסורי' של דבריהם החמירו בהם כשל תורה וראוי להוסיף שלא להקל בהם . טורים . (אלף שכ) ערוי ככלי ראשון ר"ת פסק שהוא ככלי ראשון ורש"י פירש שהוא ככלי שני וכחצ רבינו ברוך דערוי אינו ככלי ראשון לגמרי ולא ככלי שני לגמרי אבל מביע ומפליט כדי קליפה ולא יותר מרדכי פרק השוכר . ובהלכות שבה הביא סמ"ג הירושלמי שהוא ככלי ראשון לענין שמבשל כדי קליפה אמנם לענת הרא"ש דוקא לענין בשול כדי קליפה אבל לא להפליט כאשר מבואר למעלה :

(אשכ"א) כתב רש"י כל מהכוח פסח כלו סמקאלהו דוקא לחומר . אבל לענין הכשרו לא יעול לו הכשר אח"כ יגעילו כלו כיון לענין הגעלה בין לענין לבון . ע"כ . ולי נראה דדוקא ששתמשו בכלו אבל אם ידוע שלא נשתמש אלא במקלחו וכשר נמי במקלחו דכבולעו כך פולטו . טורים : (אשכ"ב) מחבת שמטגין בו כתב רבי הערי בשם אביו ז"ל שתיכה לבון . והוא כתב שדי בהגעלה . וזה הסכים הרא"ש . רש"י כתב סכניים גדולים ריכיים שיפה ונעילה בקרקע . ולא נהירא טורים . פירש"י דבסכניים גדולים שדרך ללנות בהם בשר ולהפך הבשר מעל הגחלים לריך לבון ולה קבטים ורבינו משה ורבינו יעקב פירשו דבסכניים קטנים שאין דרך להיות בהן גוומות די בנעילה עשר פעמים בקרקע קשה והף בקטנים דוקא לחתוך לון די בנעילה אבל לחתוך אותה לריך לבון . ספר המלות . סכין שיש בה גוומות אסור להשתמש בה עד שילבבו היטב י"א אם יש בה גוומות והוא קטן לריך לבון . ובסכין גדול אפי' אין בה גוומות לריך לבון ולפעמים מהגך של העובדי כוכבים בשר ומחוקן בה נר של חלב בנוד שהוא דולק . וכתב הרא"ש ומיחו אפילו לא לבן אלא חודו כדרך שנשתמש בו עובד כוכבים ע"י האש שפיר דמי . טורים :

(אשכ"ג) נשאל גדול הדור מהר"רי ווייל ז"ל על הכרוז שחמקן בסכין של עובדי כוכבים מה דינו והשיב דבפרק כל הבשר חמירין לון שחמקו בסכין של עובדי כוכבים . ופרש"י בלשון אחד משום שמגוי' שהוא בעין על הסכין וזה הלשון היה אסור והעובדי כוכבים אינם נאמני' לומר שיש להם סכניים מיוחדים לכך ובמקומות שוכבים לחבול כרוז שנחמק בסכין של עובדי כוכבים מכל מקום לריך גרייה או חתוך במקום החמק . ובטרנב"ק נהגין צו אסור . עכ"ל :

הלכות הגעלה

לעבר משליטין סייין וכלבוע דרופני הכלים והראב"ד
 אמר שלא אמרו כן אלא בעקלים שאין סייין
 מהכנס בהן וכיוצא בהן אבל נודות וקנקנים
 ושאר כלים לא סגי להו דבהי. השולח כלים ביד
 ישמעאלי לריך לחומתן שכל כלי שהכה ביד
 ישמעאלי אפי' שעה אח' לריך הכשר כפי הכשר
 לריך חלו היה יסן ביד ישמעאלי וכל ישראל
 לקנותו ממנו. והרמב"ן כתב דמוחר בחותם
 אחד ורש"י כתב שלריך חותם בחוך חותם.
 טורים. גבז כת' הרמ"ה שאם הכלי יבש מקחו
 במים וחס"כ מדיחו יפס יפס ואם הוא לא מקחו
 בחפר וחס"כ מדיחו במים וחס"כ חפר ומים
 פעם שנית והראש"כ ל' לקולא עבדין וסגי ביבש
 במי' וחפר. וכלל חפר או מים טורים:

בדברים האלו חסור להתארח אללו ואם עבר
 ונתארח אללו אטו חולב בשר ואטו שותה יין על
 פיו עד שיעיד לו אדם כשר עליהם. מרדכי פ'
 ר' ישמעאל :

(אשכ"ז) כתב בסמ"ג אם עובד כוכבים משמש
 בבית ישראל ונתן הכשר
 בקדשה ואין יודע אם הכירו אם לאו גאלמן
 במסיה לפי תומו ואם ידע שדרך ישראל להדיחו
 וביה שם חפ"י נער שיודע בטיב הדחה או
 אפילו נכנס ויואל מותר דמרתת העובד כוכבים
 ויש אוסרין בזה. טורי' :

דיני הכשר כלים

(אלף שג"ב) כתבו הגאונים דכל כלי חרס
 וינס טוב שאם תחלת
 תשמישן ביד עובדי כוכבים לריכין ערוי. אבל
 הראש"ש כתב שאין זה הדין בכל כלי חרס אלא
 בחותן הידועים שהן ממין אדמה שבפעם ראשונה
 זשינה בולטים הרבה ומין הדומה גרומת להן
 או שלא ישרפו בכבשן אבל כהם כלי חרס די להם
 בשכשוך. טורים. אומר רבינו יחיאל מפרי"ן
 דכני כוכות של זכויות ששהו בהן בשאר ימות
 השנה חסור לשמות בהן בפסח ואפי' ע"י ערוי
 משום דהוה כלי חרס ואט"ג דהשמיש' בלוגן מ"מ
 שורי' בהן פתיתין של לחם חם ביין והוי כבוש
 והרי הוא כמבושל. והרמב"ה כתב דכלי זכויות
 שיעל ולא בלע. מרדכי : **(אשג"ג)** כל מקיס
 שאמרו חכמים ששכר כתב ר"ח שלריך ג"פ.
 ובספר החרומו' חלק שאם תחלת תשמישו ביד
 עובדי כוכבים לריך ג' פעמים ואם תחלת
 תשמישו ביד ישראל די בפעם אחת. טורים :

הלכות נדה

אמר המחבר בהיות כי דיני גדה הם העונפים
 רבים מהפסחים ויולאים מפורש חסור
 כרח ורבים ממני הארץ מחיכר"ם כי נפל
 פחד עול החורה והפרישות עליהם. ולא שמו
 לבם גם לחמת המלוה אשר היא בגלה למין
 היחודים וקראיין קדושים מקדשים עלמם בחומר
 להם מן החורה כי יש הרבה תקנות שהקנו
 חכמים במלוה זו וגדרו גדר וסייגים בסוגים
 ובפרטים כאשר תמצאם חרוטים ונחקקים
 בספרי התלמוד והפוסקים. אמרתי אחרי ח"ו
 על מלכות האנשים הנחלמים והנלקים והחמדי'
 על דברי הס"י וארשום כל הדינים והמנהגים
 הנוהגים במלוה זו לכל אשר נגע אליהם בלבבם
 והס"י יראנו לפלאות מתורתו. וכן יבי רצון חמן :
(אשג"ח) בשעת וסחה לריך לפרוש ממנה
 ענין : אחת אם הוא ביום
 פורש ממנה אותו היום כלו אפילו אם הוסת
 בסופו ומותר מיד בלינה שחמרו. וכן אם הוא
 בתחלת היום פורש כל היום ומותר כל הלינה
 שנפיו ושל חמרו בין שקבעה הוסת בג"פ או
 בפעם אחת. וכזה הראב"ד אם רגילה לראות
 בהנן החמה ולא קים לו ספיר או קודם הנן
 החמה או לאחר הנן החמה יש ממזינין לחוסרה
 כל היום וכל הלינה דהיא שעתא כולה שעת
 הוסת היא. וי"א שאינה חסורה אלא ביום ובכרית
 הוא בכרית המקלין ואם רגילה לראות ראייה
 מרובה קודם הנן החמה עד הנן החמה איכה
 מ"ד שאסורה כל היום וכל הלינה דהיא שעתא
 כולה שעת הוסת היא ואיכה מ"ד דלחר תחלת
 הוסת אוליין ולא מתסר' הלא בלינה. והראב"ד
 כתב שאינה חסורה אלא בלינה וביום בשעור
 שממך בן. ואם וסחה נמשכת שנים חו שלשה
 מים ששופע חו מדלף שנים חו ג' ימים כתב
 הראב"ד שקולים חסויים כעוה אחת וחס"כ
 שהגיע

(אשג"ד) אם צל לעשות ערוי לכלי המוסף
 שמכניסו לקיוס כ' הראב"ד שלריך להסיר
 הזפת תחל' וכ' אשר כ' שא"ל וגדולה מזו כ'
 דכפר החרומו' דחפ"י בהסר' הזפת בלבד סגי
 והרמב"ן חפס עליו בזה ואמ' דלא סגי בזה ומ"מ
 ח"ל להסיר הזפת קודם הערוי בדפריש. טורים :
(אשג"ה) כתב הרשב"א יש מגדולי המורים
 שאמרו שאפי' בדבר שמכניסו לקיוס אינו בולע
 יוח' מנדי קליה לפיך אם העביר עליו מלקט
 וריטינו או קלפו בקדום הוכשר. ויש מרבוים
 שחוסרין וקראיין דברי המחורים :
(אשג"ו) כר דבר שלריך ערוי אם הכנים בו ליר
 או מורים מותר ליתן בו יין חס"כ שהליר
 שורף ומבוטל טעם היין. וכזה הרשב"א שא"ל
 להכהות בו הליר אלא קלת. והראש"ל ז' כתב
 שלריך בהשכהות בו מעט לעת וכ"כ הרמב"ם :
(אשג"ז) כתב הרשב"א הנה כלין תחת האטור
 שממיו רודפין ונשחכו שם י"ב שעות
 מותר שהמים הרודפים העובדים עליו מעבר

לכתחילה לריכה כל בני חומרות. מרדכי. וכן
 דיקה פ' רב אלפס שבדקין אחר תשמיש הוא
 וכו': (אש"ש"א) אשה שרוחה דם מהמת תשמיש
 אם יש לה מכה בלוחו מקיה חולין גדם מכה
 ונאמנת אשה לומר מכה יש לי בלוחו ומקום שדם
 יולא ממנה. וכתב הרא"ש ד' דבזמן הזה לא
 סמכין אהך דיקה להחירה ועוד אפי' אם ידוע
 שהוא גז' מן הלדדן הרי גנות ישראל גזרו על כל
 רוחה טפת דם כחדל לריכה ז' נקיים. ולא
 נהירא לרא"ש אלא ודאי סמכין. ואם ידע שבא
 מן הלדדן טבורה * ובראש"ן ב' שבזמן הזה אין
 חולין גדם ימנה שאם היינו חולין לריכין אנו
 לדוק אם דם מכה משובה מדם רחיימה ועכשיו
 אין לנו בקולין במרחות הללו לידע אם הוא
 משובה אם לאו. ולא נהירא לברא"ש אלא חולין
 בה בכתחילה לומר שאינו משובה עד שידוע לנו
 שהוא משובה ע"פ חכם שיראה שמים וזה יוכל
 כל אדם לידע אם דומין זה לזה הע"פ שאין אנו
 בקולין במרחות דמים טובאים וטבורים. בשני
 דמים שהם יוכל להבחין אם הם שמים או
 מבוים במרחיקין. לה"ט: (אש"ש"ג) רוחות
 טפה דם כחדל וכוונתה לז' נקיים לאו מכו'
 דבפחות מהחדל חינו מטמה דהא תנן ומטמה
 בכחדל. ובפחות מאלה חנה נקט חדל אפי'
 שאין עתה יכול לחלקו גז' רחיות למונה בזבז
 גמורה אם רחחה בימו אפי' יזבחה עיני
 ז' נקיים. הגנה בשערים מזרחא וכו"ב בעל
 השערים מזרחא בעלמו: (אש"ש"ג) כתב הרא"ש ד'
 אם הפילה חתיכת דם אפילו קשה כהבן וחלנו
 ניומה' טמאה ובר"י הלוי כתב בגם חתיכה אם
 חיה נמוחה טבורה וגז' הסכי' הרא"ש. טורים.
 דם הירוק חכמים מטהרין פ' ר"י דירוק הוא
 לבט טדוני' לחלומן צילה או זבז וזדורות הללו אין
 בו דם הטעם לחלמימות אם לא שיהיה לזן או
 ירוק כמראה' הכזב. חשי"ר דם הירוק דמטקרין.
 כרבנן דעקביה בין מראה ירוק שקורין יא: ד'ו.
 בין מראה חכלת שקורין ביה"ו או לגיס' טרו בין
 מראה שקורין ווירדו' כוין ככלל ירוקן דכל ה'
 דמים הטמאים בזהה נטין ללד' לחלמימות
 כדמשמע בפ' כל ה'יד. מרדכי:

שקניע תחלת הזנות ולא רחצה לריכה לפרוש
 כל ימי משך הוסת. וכ"כ הרמב"ן שחוששת לכל
 ימי משך הוסת שכל יום ויום וסת בפני עלמו
 ואפי' נעקר יום הראשון מוששת לשאר הימים
 עד שיעקרו כולם. ובר"ז כתב שאינה לריכה
 לפרוש אלא עונה ראשונה של הוסת ויון שעברה
 העונה ולא רחצה מותרת וגז' הככים הרא"ש.
 והספר ח"ז פסק שפירוש קודם לוסתה כ"ד טעות
 דהיינו יום וליה או ילדה ויום וחומר' גדול' היא
 וששאלת בזהה שאין לה וסת קבוע אם היא אשה
 שמשנה וסתה לאחר או להקדים שנים או ג' ימים
 יפרוש הימנה בזמן הגעת וסתה שני ימים או ג'
 קודם. וטלום יתקן ברבי' הצרחה:

(אש"ש"ט) הויצא לדרך לריך לפקוד אשתו אפילו
 סמוך לוסתה. וכן פ' הרצ"י שמסון
 חיש ירושלים דק"ל וסתות דרבנן וכן בשאלות.
 וכן פירש ר"י אצל ר"ת פ' שהסור לפוקדה
 בתשמיש ולא אמרו לפוקדה אלא בדברי רזוי ולא
 יתישקן שמה יבא עיניה:

(אלף שם) כל אשה שאינה עטורה בטבורה
 פרש"ט שהינה לריכה נ' יקה לבעלה
 אפי' אין לה וסת ור"ת פסק ביון שיוין לה וסת
 אפי' לבעלה אטורה עד שבדקוה כתב הרא"ש ז'ל
 נראה לי כפרש"י אלא שלא מלאה לבי להקל כי
 דברי ר"ת קבלה הם טורים. ופסק ר"י ורש"י
 כרש"י בין יש לה וסת בין אין לה וסת לא בשני
 דיקה בין קודם תשמיש בין לאחר תשמיש ואפי'
 אם חולה לדוק לח שבקולין לה כדי שלא יהא לזו
 נוקפו ופורש. מרדכי. ומסקנא ד' ללחא חכה שיש
 לה וסת אין לה לדוק אהה ביום וסתה ובשעת
 וסתה וזו היא נחמייבה התרומה וכן לא בדר'
 טמאה אפי' אם אחר הוסת בדרק ומלא' טבורה
 ואשה שאין לה וסת אפי' לרש"י ור"ת לריכה לדוק
 שחרית וערבית לבעלה אצל רש"י ור"י פסקו
 דלא בשני דיקו' וכן כפר התרומה וכו"ל. מרדכי.
 ח"ל הרמב"ם בפ"ד לחסרי' ביאה הלכותות הין
 משמעות עד שיבדקו עלמן תחילה קוד' תשמיש
 ואשה שאין לה וסת אטורה לשמש עד שבדקו
 לפיכך היה משמש בב' עדים אחד קודם תשמיש
 ואחד לאחר תשמיש אצל אשה שיש לה וסת חיה
 לריכה לפני תשמיש אהה משום נטיות אצל לאחר
 תשמיש הכל לריך בני עדים אחד לו ואחד לה
 אפילו זקנה וקטנה ומעוברת אהה תשמש אהה בב'
 עדים ע"ל וחיו ידוע דעת המיימות כמאן דהוא
 דלא כרב אלפס ולא כבעלה החוספות וכסך גדול
 הדור מהר"ר יעקב מולין ז"ל לבעלה ח"ל דיקה
 וכהמתיר ותימר והמקול לא הפסיד. וכה' וכהב
 שטוב להחמיר וכו"ל לפני תשמיש. אצל שחרית
 וערבית רחוי להחמיר דלזן כאן טעם בלא יאה
 לזו נוקפו עכ"ל. הא דחמיר' ה"מ נטירות אצל
 לבעלה אין לריכה דיקה אדענד קחי אצל

הלכות נרה

רש"כ"ס. מרדכי: (אש"מ"ה) ביצר קובעת לימי הכהן גדולו כגון שרמח בנ"ו צניקין וי"ו בחי"ר וי"ו כיוון. וקאמר רב דכח נמי קובעת בנ"ו ראויה ומתעשה ב"ח בחמו וי"ט בחללו. ושמואל סובר שלח קבעה וסת הלל בד' ראויה שאין כרחיב הרהטונה. מלרפת כיון שאין הכפלות שוות ולא קבעה הלל שראתה גם ב"ח בחמו ור"ח פסק כרב וכן הרשב"ד. והרמב"ם כתב בשמואל וכן הרמב"ן וכן הוא מסקי' הר"ש. יש קובעת וסת ע"י מקריש שארעו גנופה כגון שפיכה ורואה ופירש"י כאדם שפאטו זרוטותיו מחמת כובד. ור"ח פ"י כאלם שמוילא קול דרך בגרון ופירש"י בלח' שותם פיו מחמת כובד. ושלשתן אמר לכל שני חוש הגוף הוא סימן להעשרת הדם. וכיון שהחויקה לרייב לחוש לו. (טור"ס: אש"מ"ו) כתב הרשב"ל מעשרת לאחר ג' חדשי' לעבורה ומניקה כל כ"ד חדש אחר לידת הולד אינה קובעת וסת אפי' מת הילד או גמלהו שדמיה מסולקין מהן כל זמן עבורה וכל כ"ד חדש. וכשם שאינה קובעת וסת בימי עבורה וזימי מניקה כן אינה חוששת לראיה שתרחה בלוח' הזמני' וראייתה קלה מוסת שאין קבוע שמסולקת דמים לגמרי. ויש מגדולי המורי' שאמרו שחוששת לה כדרך שחוששת לוסת שאין קבוע ורואי לחוש לדברים. והרמב"ן כתב שקובעת בכן וסת. מעשה שהיא עוברת ומניקה כל כ"ד חדש אינן חוששות לוסתן הראשון אפי' היה לה וסת קבוע והניע חוד הזמן הזה אינן לריכות בדיקה ומותרת לבעליהן ואפילו שופעות ורואות דם בלוח' עמות שהיו גמורות בלוח' בכן אינו אלא במקרה. טור"ס:

הלכות בתמים

(אש"מ"ו) לא גזרו דין כתמי' בקטנה שלא הגיע זמנה לראות דקייט שאין לה י"ב שנים לא שנה אם היא בחולה או בעולה ואפי' סדינה מלוכך' בדם יריבה חוששת אפי' אם ראתה כבר שתי פעמי'. אבל אחר שתרחה ג' פעמי' יש לה כהם. והרמב"ם כתב שאין לה כהם עד שתרחה ד' פעמי' והר"ש לא כתב כן. כהם שממלא על דגד לבוע פליגי בה תנא קמא מטמא ור' יונתן מטבר. הרמב"ן פסק כתנא קמא. והרמב"ם פסק כר' יונתן וכתב הר"ש בכתמי' שמועין להקל כל דם שנגמל' גנופה אין חולין להקל לומר אם עברה בזוק על טבעה' או נחשטתה בכתמי'. וי"א אפי' אם נמלא גנופה חולין להקל והראשון עקר. פסק גדול בדורותיה ר"י יעקב מולין ז"ל. המולא כהם יש להחמין שש עמות כמו רואה דלמלא השחה חויה. ואפי' לא שמשא לא כהגיגן לחלק משום סרך חבצלה. ע"כ. נחשטתה

(אלף שע) ברה שנבעה בעילת מאה צריך להכין בה כמו נדה בין לענין טבילת בין לענין פרישות חלה שגדה חסר' לישן במטות אפי' שבעה שאינה במטה ובכלל מותר לישן בנחתה משה לאחר ששמנה מאלו ואפילו בסודין שחדם עליו . חשי"י :

(אשע"א) אשה הכוללת בדרך ואין לה בגדים נקיים לנכנס בימי לנזות חספסר ז' נקיים רק שהחלוק נקי מדם . ויש חולקין . שערי דור"א : (אשע"ב) דרך בנות ישראל להמתין שלשה ימים לאחר התשמיש לספור שבעה נקיים מלבד יום שראתה ויום שפוסקת בו . כי"ד חשב ששמה עם בעלה במולאי שבת וחל"כ רחלה דם אינה מתחלת לספור ז' נקיים עד יום חמישי בשבת חפי' לא רחלה חלה פעם אחת ופסקה מכל מקור' פולטות שכבה זרע וסותרות ומטמא' ברחיה דמים שערים מדור"א . ואם רחלה חשה שלשה ימים רגופים אחר התשמיש ופוסקת תחילת ז' נקיים מיום חמישי מן התשמיש וחיל"ד . שערים מדור"א . כתב הרמב"ם נדה כיון שאינה ראויה לביאה אין חופפה חופה עד שתסור . ולא נהיר' להר"ש טורים . כשאל גדול בדורו מהר"ר יעקב מוזן ז"ל על אשה ששמה חי בני לאמתו כי ימים מתשמיש עד הלגון והכיב דודחי לריך להמתין ימים וכן מורין בני מדרשא וכן מנהג בכל השכנו . ואף כי לא מלאה בשום ספר חלה בספר השערים מדור"א משמע כן פוק עיין בו . והטעם משום דלפעמים שמה בין השמשה ביום ראשון ערוב וסברה שיום הוא וחפלוט בתחלת ליל כ' על כן לריך להמתין עד מולאי יום ה' . ובארץ אשכנז מוכרים להבוסף יום אחד וממתנות ז' ימים ויש ז' ימים וכן כתב מהר"ח . אף כי הרמב"ם החריק מחד דעות אלו מכל מקום איכא דנהיגי הכי . ויש להם קצת טעמים רחוקים אבל מהגני' דעלמא חמשה ימים : (אשע"ג) האידנא כל היולדות חסבות וילדות בזוב דקיימא לן חי אפשר לפתיחת הקבר בלי דם הלכך לריב' שבעה נקיים . ואם אינה רואה בתוך שבעה של ימי הלידה עולה לספירת שבעה נקיים ואפי' ילדה יקבה ולא רחלה ב' הראשונים ועלו לה לספירת זיבה ורחתה בשבעת ימים שמיים אינה סותרת וטובלת לאחר י"ד חפי' לא פסקה והרמב"ן כתב שסותרת ולריבה ז' נקיים משתפסוק ורח"ש ז"ל כתב כסברא רבשושי : (אשע"ד) וששאלתה אשה שיגדה בקוים ולא בשום ורחתה דם חס לריבה שבעה נקיים או לא דבר זה נחלוקת הגאונים הראשונים מר רב יהודאי גאלון אמר אינה לריבה שבעה נקיים ותלמידיו אמרו כמותו ומר רב דרוב גאלון וכל בני ישיב' לא אמרו כמותו ואמרו זה הדבר היה מנהג הראשונים שייתה חכמה

כל שדקתו בין היא בין חברתה ולא נודע שכחה בו כהם מלך אחר ולא העבירתי בשוק של טבחי' ולא בלד המתעסקים בכתמי' כ"ו בחזקת שדוק ע"כ . טורים . פעמים שחלה בעלמה כגון שגבשה חלוק בימי נדוהה וזה דקתה ולבשהו בימי טכרחה חולה אוחה שמימי נדוהה הוא . והרשב"א כתב אם נתכבס החלוק ולא בדק' אוחו ונכשתו בימי טכרחה . אם נתכבס ע"י כרלית' ואינה בפנינו לשאל אוחה אם בדקתה בשעת כבוס אין להקל ולומר מימי נדוהה נכאר בו . לפי שחזקת בנות ישראל בודקות הח.וקי' והסדוקים בשעת כבוס . טורים :

(אשם"ח) פסק גדול בדורו מהר"ר יעקב מוזן ז"ל על אשה שאין לה וסתקבטו אף בכל פעם שראתה רחלה בסיומין כגון מעטטה או חוששת פי כריסה וענה נחקה לה אוחה האשה ובשעה שיושבת על הספל שפשה לרכיה מחד מלשעת ביולתי חמי רגלי' ולאחר שחשמוד מלרכיה בודקת עלמה ומניולת לרוב פעמים על בעד דם ואינו אדום ממש רק דיהה כמו מוגלה וזה נמשך לה שנים רבות . והשיב לפי דעת מהר"ם החמיר בדבר כמו שהביאו מהרדכי כיון שמלאה דם על בעד . אבל מהר"ר שלום ז"ל כתב שאם היא רואה תמיד ע"כ כתב אז תליגן שבה מחמת מכה ועבורה אבל אם רואה לפעמים בלתי כתב טמאה . ועוד בכאן יש סמך לומר שלא בא מן המקור הואיל ואינו דומה למרהה אם חלה למוגלה ואף ע"פ שאין חנו בקיאים במראה דם לענין כזה מקילין . עכ"ל . האשה שהטילה מים בספל וגמל' בו דם כתב הרמב"ם שטכורה בכל עיני בין עומדת בין יושבת בין מקלחה בין שותה . ורח"ש ז"ל כתב דיושבת טכור' בכל עיני דכיון שהמקור רחב לא הדרי מי רגלי' למקור לכהי' משם דם אבל בשומד' שהמקור' זר לה אם מוקפת לתוך הספל שכמי' יוצאין בקלות טכורה אבל חפי' שותה על שפת הספל טמאה טורים :

(אשם"ט) רבעוה והכשלה ונחפיהסה לריבה לישב ז' נקיי' בין גדולה בין קטנה ואפי' דקתה עלמה בשעת תביעה ומלחה טכורה שמה מחמת חמוד רחלה טפת דם נחרדל ולא כרניסה בו ומונה שבעה ממחרת זם הכביעה וכתב הר"ש יש מגדולי המור' שכתבו שאין לריבה לה הפסק טכרה ולא בדיקה כלל בימי הספיר' לה בכתחלתן ולא בסופו . אלא כל שהמתויה ז' ימים אחר הספירה הכי זו טובלת וטכורה . ולי נראה שלריבה בדיקה כל ז' חלה שאינה לריבה להפסיק בטכרה שלש"פ שלא דקתה ביום התביעה להפסיק בטכרה מונה זיום המחרת ז' ימים ובודקת כלל יום וכן כתב הרמב"ם . טורים :

דרכות בתמים

בבנות ישראל אבל השבח אין מבחינות בין קושי לשפוי וספק כרה הוא וטובדין לחומרה. וכן קבל ראב"ה מרבותיו לחומרה וכן בתשובת רבינו שמעון ד"ס טוהר אין טוג בזמן הזה וכן פסק רבינו יעקב ובן יקר ז"ל להכחשה. וכן פסק רב אלפס. מרדכי. כתב הרמב"ן אף ע"פ שמן החומרה מותר לבעול על דם טוהר. כל הרואה טפה דם אפילו בחוף ימי טוהר תשג שבעה נקיים וכהי זה בכלל חומר שהחמירו בנות ישראל על עלמן אע"פ שצמקתה מקומה יוהגים קולא דם טוהר כבר הסכימו הגאונים ועשו סמיכה והחרימו על מי שיעשה כן. וכתב בספר המלות שאף בזמן בהו נוהגים בדם טוהר היתר על דין חורה. ור"ב הרמב"ן ז"ל שתלוי במנהג ובחשכו ולרפת נוהגים בו היתר. לה"ט. כתב רב אלפס ז"ל וכל דם דחוי בימי טוהר יושבת עליו שבעה נקיים ובהר זה שצולת בני מקוה ואשתתירא לבעלה ואף ע"ג דלא נפקי ימי טוהר כיון דיהבא בהו שבעה נקיים ותו לא חיזא שריא. עכ"ל. ואני קדוים טוהר הייתי דרב אלפס בה לאסר עליו ואמר ליה מהר"ם דמשולם לא עלה על דעת רב זאנא לטכור דם טוהר חלה סבירה ליה לרב אלפס דביומי וטבילה תליא רחמנא וכל זמן שלא טבלה אפי' ספרה שבעה נקיים ושבו רחצה לר"ך לחזור ולספור שבעה נקיים ובחר הכי טבלה אבל בחר עבילה כ"ז טוהר וכן פסק רח"ם. וראב"ה כתב דלא היא וכן פירש ר"י שאפי' לא טבלה אחר שפסקה וספרה שבעה נקיים אין לחוש לחומרה רחיה ע"כ. מרדכי. כתב בספר המלות שהחמה גדולה החמירו על עלמן בצבל ובחרי ישראל ובכפשה ובחרן המערב היא מלכות מרו"ק שאין נותנים דם טוהר ליוולדתו כל דם שהיא רואה בחוף מלאת סופרות ז' נקיים כמו אחר מלאת חבל בלומרדי"ה"ה ושכמו ואנפיכה ולרפת וארץ האי בועלי על דם טוהר כדן החלמוד שאמרנו חומרה דר' זירא אינה ביושבת על דם טוהר ע"כ. ואני המהבר לא רחמי ממעל באשכחו וכן תכל רבותי שנגו לבעול בדם טוהר : (אשע"ה) לשון רמב"ם זה שמתאבל בכמה מקומות שגדה יושבת ז' ימים סמאי' נגדה אפי' שלא ראהה אלא יום אחד ואחר קשב ז' נקיים אין זה מנהג כלל חלה שנות הוא בני שורה להם כך ואין לפנות לדבר זה כלל חלה אם ראהה אין אחד סופרה אחריו שבעה נקיים וטובלת בליל שמיני שהוא ליל שמיני לנדחה ומותרת לבעלה וכן מה שמתאבל במקום מקומות והמלאת טבנות מתקלה גאומי שולדה ובר לא ששמש מחנה עד סוף ארבעים ויולדה נקבה עד סוף פ' ואע"פ שלא ראהה דם חלה בחוף שבעה אין זה מנהג חלה שנות הוא הדך המינים והאדוקים אומרים זה ומלוס לנפון כדי להזייל מלבס המינות ולהחזיקו בדברי חכמים שחמרו הספור ז' נקיי' כמו שכתב. עכ"ל :

ובדקה עלמה זמאל' סבורה הרי זו בחזקת סבורה יש מחמירין בזה מספק הואל' ומעיניה פתוח. ומלשון הרמ"ם יראה שלייכה שחפוקו בטהרה בין השמות שכתב אחר שפסקה הדין הדקוק עלמה יפה ומה שכתב ימי הספירה לריכה ליהוה ברוקם לכתחלה עלת חלה ביום. בספר המלות כתב פ"ס אחת שהחיה ואחת ערבות. טורי'. ומנהג כשר הוא כשהשהה מספקת בטהרה לרחון וללבוש לבנים. אמנם אם אינה רוחתה אל' : פנים של מסה ד"י בדין רוקה. אשה שספרה ז' נקיים ובדקה עלמאיוס רחשיוויס שציעי ומלחה טבורה חשיב ספירה רק שצדקה עלמה יום שפסקה בו לערב והפסיקה בטהרה ודוקא יום שבעה אבל ליל ז' לא ומיהו לכתחלה לר"ך לבדוק בכל יום. מוספות פרק קמא דיבית :

(אשע"ו) גשאל' אמר"ר יעקב מוגל' ז"ל אם אשה יכולה להפסיק בטהרה וללבוש לבנים אחר חלה ערבות של יום שבעה ולא אחר דאחרי חלה ערבות נחשב לילה וכלאו פסקה בליל ח' ולא יעלה יום שמיני ליום אחר. והשיב דודאי נחשב יום אחרי חלה ערבות לענין הפסקה. ואפי' בערב שנה אחרי חלה ערבות וקבלת שבת כי היום חוספת לא שייכה לענין נדה ולר"ך כ"ד שעות י וכן אית' פ' נערה דמסר לה בהוספת שבת י"ט וכן יש רואים מספירת העומר דלא חשבין לילה אפי' בערב שבת דחוספת שבת דאורייתא וכן מלכות פסח ומלח וטובה בע"ל :

(אשע"ח) אב מהנה לספור מיד מיום מתרת רחיייה אחרי ששמש הקנה יפה בבוטו מקום בחוף או בגדר להפליט כל האדע או תרחון במים חמים והס יעליטו כל הידע. והרמב"ן כתב והוא הדין גמי אם הלכה ברגליה לפסח כל האדע ולא נהירא להרא"ש. והראב"ד כתב ושלמות שבת זרע היה שותרת חלה לטהרות ולא לבעלה. ולא נהירא להרא"ש. טורים : (אשע"ט) אסור ליגע בלשחו כל ימי נדחה ואפי' בלצעק קטנה יש להזהר. ומהירים העולם מלהזים את היום דבר. שערים מידורא. אסור לשהה להקטום ביום נדחה. ובהגרות מיומיות מחיר כדי שלא התגבס על בעלה : (אלף ש"ט) לר"ב ר"ח שפוסק כבאי' דאמר ימי לידתה שפניה רואה בהם דם אין עולין. א"כ היה נראה להר"ך שמי סביולא לכל היוולדו קודם שיכיו מותרות לבעליה אחת לחמה שבעה זמנ' וכן אחר י"ד לנקבה שבעה ימים לידתה שחבר לספור אחר כך שבעה נקיים בשני' הששא כל יולדת בזוב ואחרי ספירות ז' נקיים חטובל ומותרת לבעלה דלמ לא טבלה קודם הספירה א"כ לרב דלמך מעיין אחר הוא והלכה כמותו וכל דימוי' קרוים ימי לידת עד שתחטובל. אמנם רב סעודי גאון ורש"י ורבינו חננאל ורשב"ם ורב אלפס וה"א ושלחותו קולס פוסקי' קרבה דמ' דימי לידת עולין להפירת זיבחה. מרדכי. כל שבעה נקיים שזמנ' הוא אע"פ שהן ספק אם טבלה בזמן כאלו לא טבלה. ואז עכרה שציעי כדועבר עלמה לה עבילה. אפי' ששם זכר היא כעלה ואם נדה היא הכי הוא לה יום ח' או יום' שלא היתה לריכ' לספור חלה שבעה בין עומדיסין סבורי' והיא ספירה שבעה סבורי' מלמד העמאלי'. הלךך ממה נפשך עלמה לך

ובלבד שלא יתנו מוצאיהם ולא יהיו מסוכנים, והסכסוך יאסור
 גם בארונים ולא יהיו חלל חלל בחלונן שפון משעשע שדחה
 מורי: (אלף ש"ג) לזולתך שבנין חוץ וסחף לזמן
 כל שהוא לח אינו חוץ יבש עד שהחיל להיות ירוק חוץ
 והרכבם חלק על שבחך העין, בין חוץ ג' ימיר ולאחר
 שלשה ימים וסחף לעין כחב סהם חוץ אפי' חוץ שלשה.
 והר"ם שכתב בספר 'רשומי', ספק ראב"ה אוחן השי' שיש
 להן וואלרט' אשכנזאשין כשערוה שנטש' להן בליל' הממח
 שדים וסכנה נפשות הוא ללחם אינם מספיקן אפי' צ'
 דמהודקין הרבה זה בזה דקיי' א' שלשה יומות חוץ
 מספיקין, ועוד מאחר שזין יכול ללחם חמרי הסכנה קיי'
 רביחייבו ולא חיילי, מרדכי: (אשצ"א) רביאב"ד הכנ
 הגליד שעל הכסה אפילו אחר שלשה ימים אינו חוץ חן
 לטוף שבנין אפי' יבשה החול שפלי' ע"ג התנאין חתני'
 והר"ם לא כתב כן, מורים: (אשצ"ב) כתב הרמב"ד
 שאם עמד על גבי כלי עץ מקבל מומחה וסולתא למתא
 לה עבילה, עמד על גבי כלי חרס שאין מקבל מומחה אף
 על גבי חתיכה עץ עלתה לה עבילה, והר"ם לא חלק
 בזה: (אשצ"ג) לא חתבול במל פירוש קריש' אפי' כרש"י
 חטוי המעלה פיס ומוזן כרגילה ולפי זה אפי' בדיקת
 עלתה לה עבילה, ועוד על גבי חרס שאין מקבל מומחה אף
 מזויין עם והיא נושא וממכרת לסבול ואינה מוקדקת
 בעבילה, ולפי זה עלתה עבילה בדיקת
 (אשצ"ד) תניא זואה שחמה הנפוח אפי' כנגד הכנר
 חוץ פירש ר"י כסופ' שמדבר בפיס הדומה לזכר
 שדבק מזה כפי' היורין אבל לא בפיס אחר וזואה, וקצת
 שכן הוא דמיא במסכת מקוואות אלו שאין חוזנין לכניסי
 זואה שעל פשו וזואה שחמה הנפוח, עוד אמר ר"ת דלפי'
 כפיס כזק אם יש ממנו בל כך מעט שאין מפקיד אינו חוץ,
 והכנה הנפוח לחוץ הנפוחים, וכפירוש סבילה בחוקים
 כגון הדג ששפחה ישמעאלות חתמב' לק דלמיר'ת
 לישמעאל' במקום מזה מומר, ואם אין ישמעאלית חתמב'
 היעב הזואה שחמה הנפוח וקודי, מרדכי: (אשצ"ה) נשים
 הזובעות עומן כסכסוי נשים וזואה שאינו חוץ כי מי הוא
 להן וליקן מקפידות ועוד שאין זבנת האוה משל אלא חזקה
 בעלמא אשירי: (אשצ"ו) כתב הרמ"ם אפי' אשה יס לזכר
 שלא יאחר משער ראשונה על פני המים והרמב"ד כתב אף
 כרכה שער ראשונה דברר אפי' חוץ בחוסי שמרה ופנלה
 בינה לבין עממה עלתה לה עבילה, מורי: (אשצ"ז) כתב
 הר"ם שמיכה בשם רש"י שזריכה נשים כל גומה יס לחוץ
 במים ולשומכו דחסיפה שייכא בכל הנוף, ור"ם אפי' שאינה
 ארי' דחסיפה לא שייכא אלא בשער הראש, והכח הרמ"ם
 נהגו בזות ישראל לרחוץ ולחוף כל גופן והוא מוכח בכו',
 מורי: (אשצ"ח) דרופיפה קרש' מוסב שמהה ביום
 שלפי עבילה חליל עממה לפי שחבת נפשות בלילה ולא חתמב'
 יפה, ובשאלות חירשו שמוסב שמהה בלילה כדי שחבת'
 סחוף לעבילה ובתבר'ת' ועוהנין הפיס שמתחילת לחוף
 כשדוד יום ועוסקות דחסיפה עד שמתחף וזו מובנת,
 ועוד חתמירוח על עממ'ת' פ' שחבת נפשות נאנחה עממה סכמב'
 וסוקקה ראשיהן בניה הסבילה, מורי: (אשצ"ט) כתב
 הרשב"ם חספה ועימה עלמה כהול ביום וסבילה שער א'
 לחמרתו

לספירה, וכן פסק רבינו שמחה וכן סרבי טשה בהלכות
 דהה עלו דולא כשאלתו, ומר"ם הורה לחומו.
 והזריכה עבילה אחרת, ע"כ הנה"ה בשערים מדור"ם:

הרכות עבירה

(אשצ"א) רבינו מנחם ספק עבילה בזמנה מזה.
 ור"ם פסק לאלו מזה הוא וזירושלמי
 אית' כדברי ר"ח, ורבינו שמשון היה מנהיג בזה לסבול אף
 בחורף בזמנה אפי' שבעתה לא היה בעיר, וכן רבינו אליהו
 וכן ה"ג וכן בתשובתו הגאון' וכן ספר התרומה וכן עמ' דבר
 לסבול בזמנה, מרדכי: (אשצ"ב) ר"ח היה אומר שש"ס
 להחמיר כל כך להחמין עד שחמשה ביום שחמין עד שחמט'
 סחוף לחטכה והכא לבימה שמתחשך וחו ליק' סרך בנה.
 והרשב"ם היה אומר שזרי' להחמין עד שחמשה ע"ל סורי'.
 והמנהג כשכחו לסבול סחוף להשכ' (אשצ"ג) נשאל מורי
 אפי' מהר"ר יהוד' לרדא ז"ל על אשה שאירע זמן טבילה בליל
 ה' ונאמרה שלא סבלה אם יכולה לסבול בליל שבת, והשיב
 דלפי יכולה לסבול הואיל ואדריה זמן טבילה, וכן כתב ר"ח
 הגוי שה' מוחה לעבול כלל בליל שבת רק בזמנה ממש עב"ל.
 וכן פסק מהר"ר יעקב חוץ ז"ל, וכן אין לסבול במזל
 שבת דלפי רש"י היה צריך לסבול בלילה אלא בלילה אחר
 עב"ל: (אשצ"ד) פסק מהר"ר שמה אוחן השי' שסובלות
 ביו' זרי' להסמיך טבילתו מנעליהן שלא ישמשו עמה' ביו'
 ויבא לירי' ספק דאורי' ובהה כשבעיר': (אשצ"ה) רבינו
 שג"ל הסיר במקו' שיראה ללכת לסבול בערב לחוף האשה
 שער שבת שהיא שפיה ולסבול למחר בשבת שהיא שמיני
 רבינו יעקב אסר כי אמר דקרי קולי בזה אחלה מנינו.
 אחד לסבול ביום דליכא למיחש שפוש סרך בנה וקולא
 אחרית' להרחיק החסיפה מטבילה ערה בערב שבת ולסבול
 למחר, מספר המאות: (אשצ"ו) עורף וסבלה ביום ז'
 זבועה, כ' הרשב"ם יש מעולו עבירה' שצורו שלא עלתה
 לה עבילה ויש מי שהור' להקל אחר שפבילה דבר הורה,
 דרין דכריו, מורי: (אשצ"ז) בת' מהר"ם כסובול' האש'
 ריכ' הנהרה שהרמ' טבילה, וכן י"ב שנה ומעלה נאמנה
 רחוק עבילה, אבל לא חב עובד כוכבים הואיל ואיכא
 אסור': (אשצ"ח) בספר המקלטה כתב שמש' לא הכנס
 בית הכנסת כל ימי רישיה עד שחלבו שפא' בכל קדש לא
 זגע ורש"י הסיר, בשערים מדור'ת' כתוב כי בימי דנהה
 וסורה להזכי אחר טהה וכן בימי זבונה, וכן הוא בשם רב
 מח נחמ' וכן נהגו שתי ישיבות ואפי' חתמב' לנכנת ואין
 אלא בימי גזותה בימי שמירחה מנין ח"ל עד מלאת ימי
 יורה ולא מעב' דאסור' למיעול לבי קנישת' אלא כד שמש'
 ידי דברכתה אפ' לה לעומת אמן דמא' רבי יהוד' אסור
 כך לפי מה שהיה סבור והאחר אמר ונאמל שם שמי'
 החלל מס' אור זרוע סבור, אף השלן אור זרוע קטן ויש
 זים שאין מהפללה אחורי המדויפה הן עשוה עכ"ל ואני
 מחבר ראי' בדמייני ויהינן הפיס להכנס לבית הכנסת
 וסללוה ועוונות כל דבר שדקדוק' דתורהו שלא להסחל
 ספר תורה בשבת שהיה מראה לעם: (אשצ"ט) דא
 זוסי למר ופסחים חולנין בעבילה דוק' כשפוסק מעשה גדול
 אן מהודקין, אבל כשקן ארונין רפויין הן וליקן חולנין

הלכות מבידה

למחרתו שלח סמלה סמוך לחסויה עתה לה כדיפנד אפי"ט
 שלח היתה סמוך לחסויה. אבל אם לא חספה כלל אפי"ט
 שעיניה עתה מיד אחר הטבילה וסרקת במסרק ולא נתלה
 שום יפה קטורה אפי"ט לא עתה לה טבילה. שאפי אומר
 שמה בשמת טבילה ה' קצור ועשיו מר או נר עם
 המסרק. טורי': (את"ת) ראיתי מהר"ם שהחיר בשטה
 לאחר טבילתה ליכנס למרחץ. להסחך בחמין וכן רבינו
 יעשיהו מטר"ר. ובחכר רבי"ה שמעתי שקרין חנומלין
 על בנות ישראל הנכנסות אחר הטבילה במרחץ. ורואיה
 מיל"ח כדב"ס. ולפי דפתי נראה דלא נפסלה הטבילה
 בפק דלמי' למחלה יכולה לרחוץ אחר הטבילה לאלתר.
 ע"כ מהר"ם. ולי הדיוט נראה דבמרחצאות שלנו של יונה
 צה"ל יכא מן דלמי' ודחי מותר למחלי' דלמי' להרוחם
 לאגרו. מרדכי מהר"ם: (את"ת) ברכת הטבילה כחב
 צ"כ שמנצחת לאחר טבילה אפסו עטילה גר והרמב"ם
 וברא"ש כחב שהנך קודם הטבילה קודם שחשטו
 נגדיה ואם לא ברכה אז הנך אחר שהכנס במים עד
 הולר. ובשערי מדור"ה כתוב דיע לנך אחר הטבילה.
 וכן פסק רב"ן ושאר הגאונים. ע"כ :
(את"ב) אף אם חטבלו במעייין לריך מ' סאה והרמב"ם
 וברא"ש כתבו שדי בכל שהוא במעייין. ור"י כתב
 כסנ"ר וראש"ש ורבינו שמהנכח דמעייין מסהר הכל
 לפי מה שהוא אצל ובלים לפי מה שיתולים להכנסות בנת
 אחת אפי' בנחמה מלרבעים סאה וכ"כ הר"ר יצחק אור
 זרוע והמקוה פסיד בלשטון והטובל במקוה יוכר שלא
 יעלו המים מעל המקוה בשעה שהוא מוכל דהוי וזחלין ואם
 אלא מעטב הזילה בדרך המקבל כותא' אינו מועיל ודע'
 שהר"ם מקיל לנשות מקוה אשכנז בדבר המקבל כותא'
 מיהו רש"י אוסר. מרדכי: (את"ג) ומבילה בנהרות
 איכא פלוגמא דרבנן. ר"ת החיר לכטול בנהר' כל הנהר
 ור"י היה אסור לכטול בכן כל המורק עד אחר זמן הפשר'
 השלגים וכ"כ מהר"ם שאין לכטול בכן בשעת הגשמים ולא
 בשעה שהן גדלים מהפסדת השלגים וכן הוא מסקת
 הר"ש. טורים. ופסק הר"ם דבנהרות הקטנות יש לחוש
 מרביית מטיילין הלך לריך לחת לצ אפס הנהר קטן כל כך
 שאם היה מקוה שאין השמים מרורים היה הנהר כחב
 טעם אחת בשבוע. חייטין לרביית ווספין מרדכי. מלמתי
 שמונה לכטול בחמי קצריא. מרדכי: (את"ד) לרדעת רבינו
 יצחק דמקוה שאיב כלו אינו פסול אלא המדיק שמן החמרה
 אפי' שלו אפס סר. הלך כל ספק שאירע בו אפי' ספק
 אם שאלו מלו או לאו כמי. וכיניו שמשון סירש שכולו
 שאוב פסול מן החמרה עד שיהא רובו בהשגר. אבל אחר
 שרבו אינו שאוב אין שאיבה פוסלה. הלך כל ספק שאירע
 בו קודם שהיה רובו כשר אוליין ביה לחומר. וכן היא
 מסקת הר"ש ז"ל. טורים וכן נראה להריב"א. ור"ת
 אומר דשלש גוין פסולין הלכה למשה מסיני. ור"י אומר
 דלא אשכחיין זה בשום מקום. מוספות סרק הערל:
(את"ה) תשובת רבינו שמשון לחמי. רבי יצחק אמר

לי שהייתי רואה להחיר למלאות מקוה מים חמים
 ולחברו אל הנהר בשפופרת הוד. ודבר זה נחלו לאסור
 יותר מגזרת מרחצאות. ואני שמעתי שהיה כבר מקום
 אחד שהיו נשים מתחממות ויהי מים ומשליכין למקו' לחממו
 בימות החורף ור"ת היה מוחה בדברולא נאמר לי הפעם.
 ושמה מפעם זה אם אסור. מרדכי: (את"ו) כהן שהחירו
 שאיבה ע"י המשכה דוקא על גבי הקרקע שראוי לבלוע
 בקרקע דלא תבטלו אב קרקע אבל אם המשכה על גבי
 רגלם אבנים או נכרים הוי כמו בלוי ופסולין וכן מלמתי
 נקשבה הר"ר אליעזר מצרוב"א. פסא הרוקח. מרדכי.
 הרמב"ם החיר שאיבה שהנשיה כולה ולא נראה לבעט
 סמ"ג. וכן נראה מדעת רב אלפס דבעיין רובא והמשכה
 וכן בשאלמותה: (את"ז) על שהנגבל המים ונגבל קבועים
 מים קטני' נקובים כטום משק. ושהנגבל מתנגבל
 מחמלים הללים קטנים וטוביין במר"א. שאפי עשוי לקבל
 ומשמו המים לבנין המחובר לקרקע ומשכ' המי' בסיומו'
 במקו' אכן גדולה וסוף דריון של הרוקח שמוחר להסביל
 בחושן היא. מרדכי: (את"ח) אם המשך אחת המים אדך
 חרין בקרקע אלא נגיה גוין' מחוק' יוזמתי' סאה ולקבל
 הנגיה בקרקע ולטבול בנגיה חמי ויסק הלוי דן לאסור.
 מרדכי. אמנם אם הנגיה מנוקבת כטום משק נרא'
 שמוחר: (את"ט) בקוה אסור ומסר ממייו אם בא
 לפסוח הסדק כדי שישארו ויבט' סאה לפירוט הר"ר
 שמשון לא יתקן ביזו ולא בכל דבר המקבל כותא'
 ובר"ש כחב שירל לכותו בדבר המקבל כותא' רודאי
 הבלת מים לחקוה לריך שיהא ע"י סרה אבל מניעת מים
 שלא יאלו ממנו אלא. טורים: (את"י) צשאל מורי אפי
 מהר"ר יהודה לנדא ז"ל. מקוה שמתקן ומחוסר ממייו עדי
 שלפעמי' נחסר משיעורו אם יסולין לחזור ולמלאותו והשיב
 כי הטורי' כחב פי וסולין אוהו וכ"כ הר"ש ולא כחב שוב
 חילוק אם שאלו בו ארבעים סאה או לא. לפי פירוש אחר
 כהן הר"ש שאין לחוש גם לפי הרמב"ם אין לאסור. אבל
 מכל מקום דע כי איני מקול בו להחירו כי ממרדכי הביא
 דעה רבינו שמשון שאסר וכן בעל הטורים פסל שאין בו
 ארבעים סאה ואך אכנים ראשי החירו ולכן עוב שניקב
 המקוה ויראו המקוה הנסקדו ויחנקוהו וכשיניקו המקוה
 ינקוהו בכלי מנוקה בשלוי. כס"ב: (את"יא) מים שאיב
 יסולין לפסר ע"י השקאה אבל אם המים שמשקין המקוה
 איק כל כך מרובין שאוליין לטבילה דלם אין מועיל השקה
 להבטיו מים שאיבין דקיי' דמעייין אינו מסהר הדב
 בכל שהוא ספר המנו': (את"ב) על המקוה שהשבוה
 בכלי מנוקב בשלוי ככר כמלא אצבע ושטבוה עד שלו
 נאחר בו ארבעים סאה. ואפי' אפסר שלא נפל מן הכלי שלפי
 לגויין ושוב אין לוי המים שבעולם כשרים משקין אוהו
 ואפי' אפסר לשאובו עד שלא ישרו עד שלש' לגויין כי רי
 המקוה נראה דודאי המקוה כשר כיון שהדלי שאבב בו רי
 מנוקב בשלוי שאין מקבל מים כל שהן אין עליו חמרה כי
 לפסול מקוה במים שכתבו ושלום מלי' כרבי ברוך מרדכי'
 וכן כחב רבינו יצחק אור זרוע וכן רבינו שמה:

בין הנותן ריעה כח : נשלם ספר אגור :